

Katedra: Katedra pedagogiky a psychologie

Studijní program: Specializace v pedagogice

Studijní obor: Učitelství odborných předmětů

**VOLNOČASOVÉ AKTIVITY ŽÁKŮ
NA STŘEDNÍ ŠKOLE**
**LEISURE ACTIVITIES OF SECONDARY
SCHOOL STUDENTS**

Bakalářská práce: 10-FP-KPP-58

Autor:

Bc. Petra Kovaříková

Podpis:

_____

Vedoucí práce: Mgr. Oto Dymokurský

Počet

stran	grafů	obrázků	tabulek	pramenů	příloh
52	56	0	7	9	4 + 1 CD

V Liberci dne: 27. 4. 2012

TECHNICKÁ UNIVERZITA V LIBERCI

FAKULTA PŘÍRODOVĚDNĚ-HUMANITNÍ A PEDAGOGICKÁ

Katedra pedagogiky a psychologie

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

(pro bakalářský studijní program)

pro (kandidát): Bc. Petra Kovaříková
studijní obor (kombinace): Učitelství odborných předmětů
Název BP: Volnočasové aktivity žáků na střední škole
Název BP v angličtině: Leisure Activities of Secondary School Students
Vedoucí práce: Mgr. Oto Dymokurský
Konzultant:
Termín odevzdání: květen 2012

Poznámka: Podmínky pro zadání práce jsou k nahlédnutí na katedrách. Katedry rovněž formulují podrobnosti zadání. Zásady pro zpracování BP jsou k dispozici ve dvou verzích (stručné, resp. metodické pokyny) na katedrách a na Děkanátě Fakulty přírodovědně-humanitní a pedagogické TU v Liberci.

V Liberci dne 24.11.2010

děkan

vedoucí katedry

Převzal (kandidát): PETRA KOVAŘÍKOVÁ

Datum: 26.1.2012

Podpis:

Název BP:	VOLNOČASOVÉ AKTIVITY ŽÁKŮ NA STŘEDNÍ ŠKOLE
Vedoucí práce:	Mgr. Oto Dymokurský
Cíl:	<p>Zjistit volnočasové aktivity nabízené žákům na středních školách. Zjistit jaké volnočasové aktivity žáci preferují.</p> <p>Zjistit postoje učitelů k roli školy jako zprostředkovatele volnočasových aktivit žákům.</p>
Požadavky:	<p>Nastudovat odbornou literaturu k tématu.</p> <p>Popsat význam, postavení a roli volnočasových aktivit v kontextu k neformálnímu vzdělávání a k vývojovým zvláštnostem dospívání.</p> <p>Provést průzkum organizování volnočasových aktivit na vybraných středních školách z hlediska zájmu žáků a pohledu učitelů.</p> <p>Srovnat oba pohledy a vyvodit možná doporučení.</p>
Metody:	Dotazník
Literatura:	<p>ČINČERA, J., KAPLÁNEK, M., SÝKORA, J. (Eds.). Tři cesty k pedagogice volného času. 1. vyd. Brno: Tribun EU, 2009. ISBN 978-80-7399-611-6.</p> <p>HELUS, Z. Pedagogicko-psychologické zdroje účinného vyučování. Praha: ÚÚVP, 1990.</p> <p>ČÁP, J., MAREŠ, J. Psychologie pro učitele. 1. vyd. Praha: Portál, 2001. ISBN 80-7178-463-X.</p> <p>VÁŽANSKÝ, M. Volný čas a pedagogika zážitku. 1. vyd. Brno: Masarykova univerzita, 1992. ISBN 80-210-0428-2.</p> <p>VÁŽANSKÝ, M., SMÉKAL, V. Základy pedagogiky volného času. Brno: Paido, 1995. ISBN 80-901737-9-9.</p> <p>VÁGNEROVÁ, M. Vývojová psychologie I: dětství a dospívání. 1. vyd. Praha: Karolinum, 2005. ISBN 80-246-0956-8.</p>

Čestné prohlášení

Název práce: Volnočasové aktivity žáků na střední škole
Jméno a příjmení autora: Bc. Petra Kovaříková
Osobní číslo: P09001240

Byla jsem seznámena s tím, že na mou bakalářskou práci se plně vztahuje zákon č. 121/2000 Sb. o právu autorském, právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon), ve znění pozdějších předpisů, zejména § 60 – školní dílo.

Prohlašuji, že má bakalářská práce je ve smyslu autorského zákona výhradně mým autorským dílem.

Beru na vědomí, že Technická univerzita v Liberci (TUL) nezasahuje do mých autorských práv užitím mé bakalářské práce pro vnitřní potřebu TUL.

Užiji-li bakalářskou práci nebo poskytnu-li licenci k jejímu využití, jsem si vědoma povinnosti informovat o této skutečnosti TUL; v tomto případě má TUL právo ode mne požadovat úhradu nákladů, které vynaložila na vytvoření díla, až do jejich skutečné výše.

Bakalářskou práci jsem vypracovala samostatně s použitím uvedené literatury a na základě konzultací s vedoucím bakalářské práce.

Prohlašuji, že jsem do informačního systému STAG vložila elektronickou verzi mé bakalářské práce, která je identická s tištěnou verzí předkládanou k obhajobě a uvedla jsem všechny systémem požadované informace pravdivě.

V Liberci dne: 27. 4. 2012

Bc. Petra Kovaříková

Na tomto místě bych ráda poděkovala vedoucímu práce Mgr. Otovi Dymokurskému za vedení mé bakalářské práce. Paní Ing. Olze Krušinové, zástupkyni ředitele Střední průmyslové školy textilní v Liberci, a paní Ing. Bc. Blance Merklové, zástupkyni ředitele Střední školy uměleckořemeslné a oděvní Liberec, s.r.o., za ochotu a umožnění výzkumného šetření na těchto školách. Dále bych chtěla poděkovat žákům a učitelům, kteří byli ochotni a přispěli svými názory. Především děkuji svým rodičům za podporu a umožnění studia na Technické univerzitě v Liberci.

Anotace

Bakalářská práce se zaměřuje na problematiku volného času na dvou konkrétních libereckých středních školách, které spojuje jejich odborné zaměření – textilní průmysl. Na druhou stranu se školy odlišují v tom, kdo je zřizuje. V jednom případě se jedná o školu soukromou a v druhém případě o školu státní/veřejnou. Ukazuje se, že jsou mezi oběma školami rozdíly v nabídce školních volnočasových aktivit žákům a v přístupu škol ke školním volnočasovým aktivitám obecně. Práce nabízí návrh konkrétních volnočasových aktivit pro každou školu dle specifík, která se ukázala ve výsledcích provedeného dotazníkového šetření.

Klíčová slova: volný čas, neformální vzdělávání, volnočasové aktivity, zájem, zájmová činnost, střední škola, adolescence, dospívání

Annotation

Bachelor's thesis focuses on the issues of leisure time on two secondary schools in Liberec, which connects their professional specialization – textile industry. On the other hand, the schools differ in that, who is their founder – in one case it is a private school and in second case it is a public school. The thesis shows differences between the two schools in school offers of leisure activities to pupils and in philosophy of role of leisure activities in the schools. The thesis offers proposal for specific leisure activities for each school according to specifics, which showed in the results of questionnaire research.

Keywords: leisure, informal education, leisure activities, interest, secondary school, adolescence

Obsah

1. Úvod	9
2. Volný čas a neformální vzdělávání	10
2.1. Okruhy volnočasový aktivit	12
2.2. Postoj k neformálnímu vzdělávání	14
3. Adolescence.....	16
3.1. Formování zájmu adolescentů	18
4. Volný čas a škola.....	21
5. Výzkumné šetření.....	25
5.1. Cíl výzkumného šetření	25
5.2. Vzorek výzkumného šetření	25
5.3. Metoda výzkumného šetření.....	26
5.4. Vyhodnocení výsledků výzkumného šetření na veřejné škole mezi žáky.....	27
5.5. Vyhodnocení výsledků výzkumného šetření na soukromé škole.....	34
5.6. Vyhodnocení využívání volnočasových aktivit.....	40
5.7. Vyhodnocení výsledků výzkumného šetření na veřejné a soukromé škole mezi učiteli	41
6. Diskuze	47
7. Závěr	50
8. Seznam literatury.....	51
9. Seznam příloh	52

Seznam použitých zkratek

AJ	anglický jazyk
aj.	a jiné
apod.	a podobně
atd.	a tak dále
atp.	a tak podobně
č.	číslo
EU	Evropská unie
fin.	finančních
kol.	kolektiv
např.	například
přek.	překážek
s.r.o.	společnost ručením omezeným
s.š.	soukromá škola
v.š.	veřejná škola
vol. časem	volným časem
vol. času	volného času
volnočas. aktivitách	volnočasových aktivitách

1. Úvod

Trávení volného času dospívajícími je jedním z mnoha palčivých problémů, kterými se odborná i laická veřejnost zabývá. Jsou dospívající skutečně natolik neteční, že jim volnočasové aktivity nic neříkají? Nebo se ti, kteří tvoří nabídku, jen nesetkávají s poptávkou? Nebo ti, kteří by nabídku měli tvořit, tak nějak odvracejí zrak pryč, nechávají potencionální zájemce napospas a pak jen konstatují status quo?

Téma volnočasových aktivit v nabídce středních škol jsem zvolila, protože si myslím, že adekvátní trávení volného času může žádoucím způsobem ovlivnit jedince v jejich budoucím životě. Proto mě zajímá, jak dnešní žáci na středních školách volný čas tráví. Jaké aktivity vyhledávají, jaké činnosti je baví a jaké zájmy by rádi rozvíjeli. Zároveň bych chtěla popsat i pohled učitelů, kteří by měli být v roli těch, kteří pomáhají pro žáky nabídku volnočasových aktivit tvořit, obzvláště v propojení s odborným zaměřením školy.

Jelikož se od svého mládí zabývám uměním a navrhováním oděvů, vybrala jsem pro výzkumné šetření dvě střední školy, které se zaměřují na oblast oděvnictví a textilního průmyslu. A protože žiji v Liberci, zvolila jsem školy nacházející v tomto městě.

V bakalářské práci se nejdříve zaměřuji na vymezení oblasti volného času a neformálního vzdělávání žáků. Následně se zabývám obdobím dospívání, v němž se žáci studující střední školy nacházejí. V závěru teoretické části propojuji oblast volného času, instituci střední školy a období dospívání.

Ve výzkumném šetření využívám dotazníků, které jsem vytvořila a následně je administrovala žákům a učitelům dvou vybraných středních škol. Výsledky jsem nejprve popsala bez vyvozování závěrů. Jejich propojení s teoretickými poznatky a informacemi, které jsem získala v kontaktu s vybranými dvěma školami, jsem následně diskutovala. V rámci příloh jsem pak uvedla návrhy volnočasových aktivit pro jednotlivé školy, které odpovídají zjištěním výzkumného šetření.

Doufám, že má práce bude prospěšná především vybraným dvěma středním školám, neboť ponejvíce vypovídá o části jich samotných. Zároveň však práce ukazuje cestu, po které je možné jít, a je jen na oněch školách, zda se pokusí po ní jít.

2. Volný čas a neformální vzdělávání

Volný čas definuje řada autorů. Jednotlivé definice odlišně zdůrazňují ekonomická, sociologická, psychologická, filosofická nebo kulturní východiska. Podle Pávkové (2008) je volný čas časem, ve kterém se můžeme věnovat činnostem, které máme rádi, baví nás, přinášejí nám radost a uvolnění. Tyto činnosti chceme a můžeme dělat. Podle Hofbauera (2004) se volný čas vymezuje jako čas, který zbývá po splnění povinností, pracovních i nepracovních.

Průcha, Walterová a Mareš (1995) popisují volný čas jako ten, se kterým člověk může nakládat podle svého uvážení a na základě svých zájmů. Je to doba, která zůstane z 24 hodin po odečtení času věnovaného práci, péči o rodinu a domácnost a o vlastní fyzické potřeby, včetně spánku. Volný čas je opakem nutné práce, povinností a doby nutné k reprodukci sil.

Vážanský (1992) uvádí dva hlavní směry v chápání volného času (negativní a pozitivní). Negativní pojetí volného času znamená zbývajících dobu celkového denního průběhu, která zůstala po studijně nebo pracovně podmíněném čase, povinnostech v domácnosti a uspokojení základních biologických potřeb. Pozitivní pojetí volného času je charakterizováno jako volně disponibilní časový prostor, v němž by volný čas mohl pro jedince znamenat svobodu. Je také dobou, v níž se individuum může nezávisle na jakýchkoli povinnostech výhradně svobodně realizovat a dělat to či ono, k čemu jej nikdo nenutí a k čemu také není podvědomě nucen.

Havighurst (in Vážanský, 1992) se domnívá, že volný čas se musí starat o účast jedince na sociálním životě, poskytovat možnosti k zajímavému prožití a tvůrčímu vyjádření osobnosti, dbát na pravidelné a rutinní utváření životní činnosti individua a být pramenem úcty k sobě samému i respektování ostatních. Podle Kaplana (in Vážanský, 1992) volný čas musí umožňovat pocit nějak k něčemu patřit, rozvíjet vlastní individualitu, zprostředkovávat různé funkce jedince, být společností a jedinci užitečný, neumožňovat negativní zážitky a podněcovat tvůrčí síly člověka. Kaplanův a Havighurstův přístup může být doplňkově viděn funkcemi volného času – odpočinek a rekreace, kompenzace jednostranných zátěží, informace a orientace (vzdělávání).

Podle Hofbauera (2004) neformální vzdělávání zahrnuje dobrovolné aktivity člověka, cílené a strukturované, které probíhají většinou mimo školu a nebývají zakončeny udělením dokladu (součást celoživotní výchovy a vzdělávání, dobrovolnost, prvky demokratismu, participace). Tento pojem má nejbližší k výchově a vzdělávání ve volném čase.

Zájmová činnost plní funkci výchovnou i vzdělávací. Rozvíjí celou osobnost, působí motivačně i socializačně, podporuje seberealizaci. Jako součást volného času plní i úkoly zdravotně-hygienické. Může být prostředkem relaxace, odpočinku, duševní i fyzické rekreace a regenerace sil. Jedinci i společnosti přináší významné hodnoty zdravotní, kulturní, výchovné a vzdělávací, společensko-politické i popř. ekonomické. (Pávková, a kol., 2008)

Volnočasové aktivity jakožto součást neformálního vzdělávání kladou důraz na uspokojování a rozvíjení individuálních potřeb, zájmů a schopností jedince, které mají vliv na rozvoj osobnosti i na správnou společenskou orientaci.

Psychologickou a pedagogickou podstatou volnočasových aktivit je zájem jakožto individuálně osobnostní jev. Pedagogika se zabývá zájmy z hlediska jejich usměrňování a formování v procesu výchovy a vzdělávání. Věnuje se nejen zájmům existujícím, ale i ovlivňování a vytváření podmínek pro vznik nových zájmů. Zájmy nevhodné a z hlediska jednatelce i společnosti nežádoucí se snaží eliminovat.

Zájmy jsou nejčastěji vyvolány potřebami, ale nejsou s nimi totožné. Vztah mezi potřebami a zájmy je oboustranný. Zájmy se rozvíjejí na základě existujících potřeb, umožňují jejich uspokojování, a tím ovlivňují jejich charakter a vznik dalších potřeb. Při výchovném působení tak dochází prostřednictvím obsahu jednotlivých činností nejen k uspokojování již existujících potřeb, ale i k jejich pedagogickému regulování podle požadavků společnosti v souladu s dispozicemi jednotlivců.

Zájmy souvisejí s celkovým zaměřením osobnosti a lze je charakterizovat jako relativně stálé snahy zabývat se předměty nebo činnostmi, které člověka upoutávají po stránce poznávací nebo citové. Zajímavému předmětu nebo činnosti přikládá člověk zvláštní hodnotu, a proto je veden snahou po aktivním styku s ní. Dosahování cíle je provázáno kladným citovým naladěním a uspokojením. Jedinec se může zajímat o volnočasové aktivity z hlediska časového (zájmy trvalé, krátkodobé, dočasné, přechodné). Dále pak z hlediska intenzity zájmu, kde rozlišujeme zájem povrchní a hluboký (jedinec vynakládá úsilí na uspokojení zájmu, ovlivňuje ho, rozvíjí jeho poznání, dovednosti a citový život). Rozlišujeme také stupně koncentrace, kde je zájem mnohostranný (povrchní) a jednostranný (hluboký). Jedinec se také může věnovat činnosti aktivně (zabývá se aktivně předmětem svého zájmu) nebo receptivně (omezuje se na vnímání předmětu zájmu). Tyto činnosti se mohou navzájem prolínat a doplňovat. U dospívajících jedinců je třeba si dávat pozor na zájmy nežádoucí (nenaplněné zájmy), které mohou vést k patologickému chování. Naopak zájmy žádoucími se rozvíjí osobnost, talent, aktivní životní styl apod. (Pávková, a kol., 2008)

2.1. Okruhy volnočasový aktivit

Zájmové činnosti společenskovední

Zájmové činnosti společenskovední zahrnují činnosti, které vedou jak k poznání aktuálního společenského dění, tak i některých historických souvislostí. Pěstují vztah k vlasti, k mateřskému jazyku, k demografickým a humanistickým tradicím našeho národa. Základní oblasti společenskovedního zaměření jsou výchova k vlastenectví, k partnerství a k rodičovství, společenská výchova, sběratelství a jazykověda. Společenskovední zájmová činnost poskytuje mnoho možností pro činnost individuálního charakteru (sběratelství apod.) i pro nenásilné získávání poznatků z ostatních oborů lidské činnosti. (Pávková, a kol., 2008)

Jako příklad společenskovedních zájmových činností lze uvést seznamování s historickými objekty a památnými místy, dodržování tradic školy, lidových tradic a zvyků, seznamování s náboženskými a filozofickými směry, sledování politických a společenských událostí u nás, ve světě aj.

Zájmové činnosti pracovně-technické

Zájmové činnosti pracovně-technické napomáhají k systematickému zdokonalování manuálních dovedností, obohacování vědomostí o technické poznatky i k aplikaci těchto poznatků v praxi. Prostřednictvím mnohostranné činnosti se prohlubuje zájem dospívajících o tvořivou práci, o přiměřenou účast na řešení současných problémů vědy a techniky. Dospívající tak lépe chápou význam odborné kvalifikace v době rychlého rozvoje vědy a techniky. Pracovně-technická zájmová činnost by měla podporovat přirozenou touhu dospívajících po aktivním uplatnění v oblasti techniky, rozvíjet jejich technické myšlení a představivost. (Pávková, a kol., 2008)

Příklady zájmové činnosti pracovně-technické jsou montážní a demontážní činnosti (kolo, koloběžka), modelářské práce, práce s různými materiály (textil, papír, kov, sklo), seznamování s různými profesemi (filmy, besedy, exkurze), drobné opravy (hračky) aj.

Zájmové činnosti přírodovědné

Zájmové činnosti přírodovědné vedou k prohlubování vědomí o dění v přírodě, pěstují vztah k její ochraně. Rozvíjejí zájem o pěstitelství a chovatelství. Spontánního zájmu dospívajících o živou a neživou přírodu i citového vztahu ke všemu živému lze využít k formování pocitu morální odpovědnosti za ochranu přírody a k vytváření správných postojů k životním hodnotám. Přírodovědnou činnost je proto vhodné zaměřovat na poznávání způsobu jejich života i významu živočichů v přirozených životních podmínkách. V řadě zájmových útvarů si dospívající osvojují i praktické a pracovní dovednosti (Pávková, a kol., 2008)

Příkladem těchto zájmových činností jsou pěstitelské práce (práce na zahradě, pěstování pokojových rostlin, užitkových i okrasných rostlin), chovatelství (chov živočichů v akváriích, teráriích, chov zvířat v domácnosti), práce zaměřené na ochranu a tvorbu životního prostředí, spolupráce s institucemi (muzea, hvězdárny, stanice přírodovědců, botanické a zoologické zahrady), pozorování objektů živé a neživé přírody aj.

Zájmové činnosti esteticko-výchovné

Zájmové činnosti esteticko-výchovné utvářejí a formují estetické vztahy dospívajících k přírodě, společnosti a jejím materiálním a kulturním hodnotám. Pro esteticko-výchovnou zájmovou činnost jsou významné všechny aktivity, ve kterých se uplatňuje estetický vztah ke skutečnosti – kulturní akce, různé typy vycházek, přehlídky činností apod. Zvláště významné jsou vlastní tvořivé aktivity. Tyto přinášejí nové a emocionálně cenné zážitky a stávají se i silným motivačním prvkem. (Pávková, a kol., 2008)

Příkladem esteticko-výchovných činností jsou výtvarné zájmové činnosti (výtvarné osvojování skutečnosti, využití různých výtvarných technik, poznávání a chápání výtvarného umění – návštěvy výstav, práce s literaturou, aplikace estetických a dalších požadavků na oblékání, kulturu těla, chování), hudební zájmové činnosti (hra na hudební nástroj, poslech hudby, sborový a sólový zpěv, tanec, pohybová improvizace, cvičení při hudbě, zacházení se zvukovou technikou), literárně-dramatické činnosti (tvořivé literární a dramatické činnosti, četba, průpravné hry a cvičení, improvizace zaměřené na rozvíjení poznávacích procesů, reprodukční činnosti, návštěvy kulturních zařízení jako je kino, divadlo, návštěvy míst spojených se životem umělců) aj.

Zájmové činnosti tělovýchovného, sportovního a turistického zaměření

Zájmové činnosti tělovýchovného, sportovního a turistického zaměření přispívají k fyzické a psychické odolnosti. Pravidelné provádění některé z těchto činností pomáhá řešit

problém klesající tělesné zdatnost dospívajících. Přiměřená pohybová aktivita je podmínkou zdravého vývoje. Možnost poznávat různé druhy sportu podněcuje dospívající k jejich aktivnímu pozorování a ve značné míře tak přispívá i k tomu, aby se pohyb stal i v dospělosti nezbytnou potřebou. Oblast tělovýchovy je pro dospívající přitažlivá a ze zdravotního hlediska potřebná. Pro všeobecný rozvoj pohybových schopností je nutná všestrannost. Činnost by proto měla být zaměřena na vybrané prvky atletiky, gymnastiky, sportovních her, turistiky a podle místních podmínek na plavání, bruslení, lyžování a jiné sporty. Populární a výchovně významné jsou netradiční druhy sportu, např. frisbee, aikido, lakros, taekwon do, florbal, squash. Důležitost se přikládá zejména činnostem, které je možno konat v přírodě. Těmto požadavkům velmi dobře vyhovuje turistika, která poskytuje i mnoho možností k plnění specifických úkolů všech výchovných složek. Některé činnosti se mohou úspěšně vykonávat pouze ve spolupráci se zájmovými a sportovními organizacemi, občanskými sdruženími apod. (Pávková, a kol., 2008)

Příkladem tělovýchovných, sportovních a turistických zájmových činností jsou atletika, akrobacie, kondiční cvičení s náčiním i bez, drobné pohybové hry, rytmická gymnastika a tanec, průpravná a zdravotní cvičení, sezonní sporty a zábava (plavání, bruslení, pouštění draků, hraní kuliček, sáňkování, bobování, hry na sněhu i ve vodě, cykloturistika, turistika), návštěvy a sledování sportovních soutěží aj.

2.2. Postoj k neformálnímu vzdělávání

Rodina, vrstevnická skupina a socializace jsou nejdůležitější činitelé, kteří ovlivňují postoje jedince k neformálnímu vzdělávání.

Rodina

Rodina je prvním prostředím, kde se formuje základní hodnotová orientace jedince a jeho názory na život. Rodina jako inspirátor, podporovatel a realizátor volnočasových aktivit může dospívajícího učít přistupovat k volnému času tvůrčím způsobem a vytvářet postoje, které bude schopen v budoucnosti uplatňovat. Toto působení se děje nápodobou a reprodukcí, a také uskutečňováním individuálních i společných pravidel zájmových činností v rodině. (Hofbauer, 2004)

Pro formování vztahu k volnému času jsou významné některé informace, např. o jaký typ rodiny se jedná, jaký je způsob soužití, jaký je věk rodičů, počet dětí, styl rodinné výchovy, zda je rodina malá, velká, otevřená, uzavřená, jaké jsou zájmy rodičů,

jaký význam se jim přikládá, kolik finančních prostředků jsou ochotni své volnočasové aktivitě věnovat atd. (Pávková, a kol., 2008)

Vrstevnická skupina

Vrstevnickou skupinu utvářejí mladí lidé obdobného věku, sociálního statusu a podobných zájmů. Vzniká nejprve v místě bydliště, později se dosah jejího působení zvětšuje. Příslušnost ke skupině poskytuje sociální zázemí a vytváří sociální vztahy a pocit bezpečí. Také pomáhá překonávat sociální izolaci a přispívá k socializaci. Pozitivní vrstevnické skupiny se ve volném čase mohou věnovat společenským hrám, soutěžím, sportování a zábavě. V některých případech může vrstevnická skupina působit opačným směrem, a to tak, že se stává antisociální a delikventní (bandy, gangy). (Hofbauer, 2004)

Kovařík a Kukla (1998) uvádějí sportovní fanoušky, počítačové fanoušky, fanoušky hudebních skupin a směrů (techno, metal, punk aj.), ekology, prkýnkáře (skejťáky), sprejery, náboženské skupiny. Příslušnost k takovéto skupině může rozhodujícím způsobem určovat náplň volného času jedince. Některé skupiny představují rizikové prostředí spojené s řadou sociálně patologických jevů (extrémistické skupiny, delikventní a drogová subkultura, sekty apod.). Obecně je členství ve vrstevnické skupině důležitým faktorem zdravého vývoje jedince.

Socializace

Socializace je společenský proces rozvoje jedince, díky kterému se člověk stává členem určité skupiny či společnosti, a to prostřednictvím interakce (kontakt s jinými jedinci) a komunikace. Prostřednictvím sociálního učení se rozvíjí žádoucí způsoby chování i hodnocení a prožívání různých situací. (Vágnerová, 2005)

Podle Štecha (in Vágnerová, 2005) se v této souvislosti mluví o strukturálním procesu, ve kterém si dítě a posléze dospívající sice stanovuje vlastní zákony, ovšem klíčovou roli tu podle něj hrají instituce jako je škola či přirozená autorita.

3. Adolescence

V průběhu života se jedinec vyvíjí, a to nejen ze somatického hlediska, ale i sociálního a psychologického. Vývoj člověka můžeme rozdělit na prenatální období, rané dětství, předškolní věk, mladší školní věk, střední a starší školní věk (puberta a adolescence), dospělost (mladou, střední, pozdní), a stáří. V této práci se budeme zabývat vývojem jedinců v období dospívání (adolescence).

Adolescence je přechodným obdobím mezi dětstvím a dospělostí. K této komplexní proměně jedince dochází zhruba mezi 10 až 20 rokem života. Dospívání můžeme rozdělit na tři fáze: časná adolescence (10-13 let), střední adolescence (14-16 let) a pozdní adolescence (17-20 let).

Adolescence je obvykle definována jako vývojový přechod s významnými změnami v biologické i sociální sféře. Nakupení mnoha vývojových změn do jednoho okamžiku zhoršuje výrazně adaptaci, výkon, pohodu a sebehodnocení adolescentů. (Macek, 2003)

Adolescence se odlišuje od ostatních životních etap a současně je vnitřně diferencovaná. Z ontogenetického hlediska je jejím základním atributem dokončení pohlavního dozrávání, fyzický a duševní rozvoj (růst) a sociální učení. Výrazněji se rozvíjejí základní schopnosti člověka, jako je symbolizace, anticipace, zástupné učení, sebereflexe a seberegulace. Zejména sebereflexe a sebehodnocení nabývá na významu a stává se pro adolescenty významnou hodnotou. (Macek, 2003)

V časně adolescenci dominují pubertální změny. Nastává projev biologických a fyzických změn v oblasti pohlavního dozrávání (většina adolescentů ho v tomto období ukončí). Některé psychické a sociální změny lze považovat za důsledek pubertálních změn. Typickým příkladem může být zvýšení zájmu o vrstevníky opačného pohlaví. (Macek, 2003)

Ve střední adolescenci je nejčastěji vlastní dospívání objektem úvah a hodnocení. Charakteristickým prvkem adolescence v tomto období je snaha o výrazné odlišování se od svého okolí. Dospívající se jinak oblékají, preferují specifickou hudbu apod., volí specifický životní styl. Je to období vlastní identity (vlastní jedinečnosti a autentičnosti). Toto období je charakterizováno změnami, které si způsobují dospívající sami. (Macek, 2003)

V pozdní adolescenci se jedinci svým dozráváním nejvíce směřují k dospělosti. V této době většina dospívajících ukončuje vzdělávání a snaží se najít si zaměstnání. Posiluje se sociální aspekt identity (potřeba někam patřit, podílet se na něčem, něco sdílet

s druhými). V daleko větší míře než v dřívějších fázích vývoje se adolescent zamýšlí nad svou perspektivou, uvažuje o budoucích cílech a plánech, a to jak ve vztahu k profesi, tak i v oblasti partnerských vztahů. Záleží na načasování adolescentů, jestli zvolí vysokoškolská studia, nebo se ekonomicky osamostatní, odstěhují se od rodičů, vstoupí do manželství a stanou se rodiči. (Macek, 2003)

V rámci hledání vlastní identity si adolescent klade řadu důležitých otázek: kým jsem, jaký jsem, kam patřím, kam směřuji, jaké hodnoty jsou v mém životě nejdůležitější. Jedinec při hledání uspokojivých odpovědí na tyto otázky poznává svou jedinečnost, své možnosti, omezení, zakouší svou identitu. Pro utváření identity je hlavním prostředkem sebereflexe. V časně adolescenci je především sebereflexe fyzické změny, emoční rozkolísanosti a vztahů k rodičům, tvoří se osobní aspekt identity. V pozdější fázi adolescence se sebereflexe zaměřuje na akceptaci ze strany vrstevníků, vlastní já se formuje v rámci přátelských či erotických vztahů, jedná se spíše o sociální aspekt identity. (Činčera, a kol., 2009)

Konvenční morálka adolescenta je postavena na konformitě a plnění povinností. Individuálně posuzuje správnost svého jednání podle reakcí druhých osob, záleží mu na tom, aby vypadal dobře v očích druhých. Problémem při volbě životních priorit adolescentů není ani tak deficit hodnot, ale jejich nabídka, množství a nesystematičnost. Příčinou je rychle se měnící společnost a nejasnost hodnotového systému. Protichůdné nároky a očekávání mohou mít za důsledek, že se adolescent může ocitnout ve vzájemně si odporujících rolích. Proces hledání identity obsahuje výzvu pro rodinu, školu a společnost, jestli jsou schopni nabídnout myšlenky a životní vzory, které by adolescentům daly uspokojivou odpověď na jejich otázky a k nalezení správné životní cesty. (Činčera, a kol., 2009)

Adolescenti pokračují ve formování své identity, jsou však ve specifické přechodné situaci. Nejsou ani dětmi, ani dospělými. Děti již být nechtějí, ale ve vztahu k dospělosti mají rozporný vztah. Na jedné straně by chtěli přednosti dospělosti, na druhé straně v mnoha případech odmítají odpovědnost dospělého, „jednotvárnost“ jeho práce a způsobu života, jeho „usedlost“ apod. Mladiství se snaží jakoby zpomalit, zastavit vývoj, zdržet se ještě nějakou dobu v období mládí, nedospělosti (např. přání prodloužit si dobu studia, cestovat, užít si volnosti předtím, než nastoupí do zaměstnání, uzavřou sňatek apod.). Přitom mladiství těžce nesou, když je dospělí považují za nedospělé např. proto, že ještě nemají vlastní zaměstnání a příjem. Někteří autoři považují takové prodloužení přechodného období mezi dětstvím a dospělostí za funkční vzhledem k současným

společenským podmínkám, kdy život dospělého je mnohem složitější a náročnější, než býval dříve. Příprava pro tak náročné úkoly si vyžaduje více času. (Čáp, Mareš, 2001)

3.1. Formování zájmu adolescentů

Zájmy mohou přispět k tomu, aby byl život radostný, vnitřně bohatý, smysluplný, přínosný pro jedince, skupinu či společnost. Nedostatek zájmu může být spjat s nudou, životní nespokojeností, odcizením nebo až patologickým chováním. U adolescentů je spjat s prospěchovými, kázeňskými i výchovnými problémy. Zájem lze chápat jako získaný motiv, který se projevuje kladným emočním vztahem člověka k určité skutečnosti či druhu činnosti. Jedná se o souhrnné označení motivace, potřeb, motivačních momentů u žáků individuálně odlišných ve vztahu k předmětu zájmu. Při omezování činnosti, o kterou jeví žák zájem, může projevit nelibost. Naopak při pozornosti k předmětu zájmu a realizaci projevuje adolescent uspokojení. (Čáp, Mareš, 2001)

Přehled podmínek a mechanismů při formování zájmu (Čáp, Mareš, 2001):

1. Dospívající přichází do styku s určitou oblastí reality a lidské činnosti, která upoutala jeho zvědavost a začíná se s ní seznamovat. Zvědavost odpovídá na nové podněty. Je třeba dbát na to, aby dospívající netrpěl nedostatkem nebo naopak nadbytkem, kde se v množství nedokáže orientovat (velké množství zájmových kroužků a kurzů apod.).
2. Společenské prostředí kladně hodnotí tuto oblast skutečnosti a činnosti. Příkladem mohou být určité druhy her nebo zájmové činnosti, které jsou v příslušné zemi, lokalitě a době vhodné pro chlapce nebo naopak pro dívky.
3. K realizaci příslušné činnosti má adolescent vnější podmínky. Pokud podmínky nejsou, k činnostem či zájmu mu pomáhají rodina, škola, oddíl apod., tedy nejbližší prostředí. Podmínkou je informovanost o tom, co dospívající potřebují ke svým činnostem, rozvoji, specifickým potřebám, individuálním charakteristikám jejich osobnosti a podmínkám, ve kterých žijí. Záleží na empatii dospělých, na motivaci pomoci adolescentům a také na emočním vztahu k nim.
4. Adolescent vykonává činnost, která ho láká, prokazuje elementární vnitřní předpoklady, začíná se učit a zvládá počáteční obtíže. K tomu mu pomáhá metodické vedení a povzbuzení (zvláště ve společné činnosti). Předpokladem může být i absence elementárních vnitřních předpokladů pro určitý druh zájmu (hudební sluch, fyzická zdatnost), proto učitel, trenér nebo instruktor může doporučit jinou činnost, která lépe bude odpovídat jeho předpokladům. V mnoha případech může

adolescent zvládnout počáteční obtíže pomocí pozitivního emočního klimatu, metodického vedení a příznivého způsobu výchovy. První nezdary mohou být ovlivněny trémou, labilitou a dalšími vlivy.

5. Změny v opakované zájmové činnosti zlepšují její průběh a výsledky přináší adolescentovi uspokojení ve vyšší míře a nových formách. Rozvíjí se jeho motivace k činnosti. Její výsledky mohou uspokojit nejrůznější složky širokého motivačního spektra, působí také počáteční radost z činnosti, k tomu přistupuje uspokojení potřeby kompetentnosti. Adolescent prokazuje nejen sobě, ale i druhým, že něco dokáže, respektive získává uznání druhých. Ve společných činnostech se uspokojují potřeby sociálního styku, komunikace, osobních vztahů, porozumění, péče, ale také uspokojení estetické potřeby. U adolescenta může docházet postupně k stanovování vyšších cílů, a to zvláště v případech, kdy je pro něj činnost významná, popřípadě v ní realizuje svůj životní smysl a rozvíjí s činností také motivaci.
6. Zlepšující výkony adolescenta nebo alespoň projevy jeho snahy vyvolávají u významných druhých kladnou emoční odezvu a vřelejší komunikace působí na adolescenta k vytrvání a dalšímu zdokonalování se v dané aktivitě.
7. V dané činnosti, kterou adolescent realizuje opakovaně nebo dlouhodobě se silnou motivací, se získávají a upevňují vědomosti, dovednosti a návyky. Náročná aktivita se může vykonávat bez složitého rozhodování a volního úsilí, popřípadě i stavu „plynutí“. Tento stav umožňuje dosahovat lepších výsledků (objektivní), ale také uspokojení (subjektivní). Ve volnočasových aktivitách a činnostech vzniká příležitost k rozvíjení volných vlastností, sociálních dovedností a rysů vztahujících se k lidem. U adolescentů se rozvíjí autoregulační subsystém vlastního já.
8. Důležité je si uvědomit, že zájem adolescenta se může rozvíjet i při absenci některých příznivých podmínek. Adolescent při nedostatku porozumění v rodině může aktivně vyhledávat a stimulovat jiné osoby a podmínky. Adolescent se může negativním způsobem postavit proti tlaku prostředí a soustředit se na oblast jiných aktivit, zájmů, sociálních rolí, než mu určují tradice rodiny, společnost a lokalita.

Nezájem u mnoha adolescentů závisí na nízkém sebepojetí a sebehodnocení. Pokud adolescent nemá sebedůvěru, nevěří ve svou kompetentnost, neosvojil si aktivní techniky zvládání překážek, pak si nevytyčuje náročnější cíle, popřípadě žádné cíle (žije ze dne na den, snaží se zkrátit si dlouhou chvíli, může se připojit ke skupině, která vyhledává drogy a má delikventní chování). V určité míře je každý adolescent aktivní – má radost

z činnosti a z dosahování kompetentnosti. Věnuje se činnostem, kde může napodobovat starší žáky a dospělé a chce se jim vyrovnat, osvojit si dovednosti, prokázat kompetentnost v pohybech, komunikaci, znalostech a myšlení, složitějších hrách, druzích sportu, dostupných pracích a v učení. V úsilí pokračuje, pokud dosahuje postupně alespoň dílčích úspěchů, když je kladně hodnocen, pochválen a povzbuzen významnými druhými. (Čáp, Mareš, 2001)

4. Volný čas a škola

Ve volném čase adolescentů plní škola svoji úlohu přímo a prostřednictvím svých zařízení. Účast na školních volnočasových aktivitách je dobrovolná a vytváří prostor pro rozvoj individuálních předpokladů adolescentů a jejich zájmového vzdělávání (jednorázové i pravidelné činnosti). Volnočasové aktivity plní funkci vzdělávací a výchovnou, kulturní, sociálně-preventivní, zdravotní (regenerační a relaxační), oddechovou a kompenzační.

Volný čas a čas věnovaný vzdělávání nejsou od sebe přísně odděleny a i přes přetrvávající odlišnosti jsou si v mnohém blízké. V určitých směrech se sbližují, vzájemně se prostupují a inspirují. Volnočasové aktivity školy odkrývají zájmy a nadání adolescentů, buď je rozvíjejí samy, nebo tomuto rozvoji dávají podněty. Jejich prostřednictvím pomáhají utvářet pozitivní vztah adolescentů k dalšímu způsobu vzdělávání, k budoucí profesi a celému životu. Příkladem jsou studijní, profesní a životní kariéry účastníků předmětových olympiád, uměleckých nebo sportovních soutěží, kteří se původně rozvíjeli v zájmových oborech, v kterých dosahovali skvělých výsledků, a v současnosti přispívají k rozvoji svého oboru. (Hofbauer, 2004)

Školy při svém zapojování se do volného času žáků naplňují tři základní funkce: výchovně-vzdělávací, zdravotní a sociální.

V rámci výchovně-vzdělávací funkce se školy podílejí na rozvíjení schopností adolescentů, na usměrňování, kultivaci a uspokojování jejich zájmů a potřeb, na formování žádoucích postojů a morálních vlastností. Prostřednictvím volnočasových aktivit jsou adolescenti motivováni k hodnotnému využívání volného času, k získávání nových vědomostí, dovedností i návyků, a tím i k rozvoji poznávacích procesů a k celoživotnímu vzdělávání. Úspěchy ve volnočasových aktivitách přinášejí pocit uspokojení, příležitost k realizaci a přiměřenému sebehodnocení. Na základě praktických činností a zkušeností si adolescenti vytvářejí vlastní názor na život a svět. (Pávková, a kol., 2008)

V rámci zdravotní funkce školy přispívají k usměrňování režimu dne, který podporuje zdravý tělesný a duševní vývoj adolescentů. Důležité je střídání volnočasových aktivit různého charakteru – duševní a tělesné, práce a odpočinek, činností organizovaných a spontánních. Ke zdravému duševnímu vývoji poskytují adolescentům příjemné prostředí, umožňují prožívat radost a uspokojení z činnosti mezi oblíbenými lidmi (Pávková, a kol., 2008)

V rámci sociální funkce mají školy mimo vyučování možnost vyrovnávat rozdíly mezi nestejnými materiálními i psychologickými podmínkami v rodinách žáků. Tím

pomáhají zejména adolescentům z méně podnětného či konfliktního rodinného prostředí. Podílejí se na utváření žádoucích sociálních vztahů. (Pávková, a kol., 2008)

Školní volnočasové aktivity přinášejí aspekt dobrovolného rozhodování adolescentů o účasti na nich, vytvářejí silnější, individuálně podmíněnou motivaci a jsou zaměřeny na žákovu osobnost (méně ho zavazují a řídí), díky čemuž ho více inspirují a podněcují. (Hofbauer, 2004)

Školní volnočasové aktivity mohou mít jednorázový charakter nebo formu pravidelného setkávání.

Příležitostné nebo jednorázové volnočasové aktivity rozšiřují a prohlubují obsah vyučovacího procesu nebo mají oddechovou a kompetenční funkci. Do těchto volnočasových zájmů patří návštěvy historických památek, kulturních a sportovních akcí, taneční, meziškolní utkání, lyžařské výcvikové zájezdy, školy v přírodě, putovní prázdninové tábory, zahraniční zájezdy pořádané školou aj. Jednorázové volnočasové aktivity zahrnují také soutěže (místní, regionální, celostátní, mezinárodní), které vyžadují dlouhodobější pozornost i trvalejší zapojení adolescentů. Na významu nabyla soustava celostátních soutěží, tzv. olympiáda. Tato soutěž navazuje na předměty přírodovědné, společenskovední nebo činnosti v různých druzích individuálního nebo kolektivního sportu. Dosavadní zkušenosti s olympiádou potvrzují účelnost spolupráce různých článků systému volného času při jejich pořádání. Následné hodnocení a zpracování rozvíjí a podporuje zájmy adolescentů, rozšiřuje jejich vědomosti a individuální schopnosti, vede k aktivnímu řešení problémů, samostatnému a tvořivému myšlení, přispívá k vyhledávání a odbornému růstu nadaných žáků a k účelnému využívání jejich volného času. Soutěže by měly probouzet zájem adolescentů o významné a perspektivní obory. Za podpory pedagogů a specialistů by měly objevovat a rozvíjet i vysoce nadané talenty a pomáhat z nich vychovávat budoucí odborníky a specialisty. Pro mladé talenty možnost účastnit se prestižních mezinárodních aktivit (soutěže, přehlídky, výstavy, letní školy mladých vědců, tvořivé práce na projektech) poskytuje motivaci k činnosti a rozvíjí zájem o vědeckou práci, osvojování si metod a umění prezentace. (Hofbauer, 2004)

Zájmové volnočasové aktivity pravidelné vytváří mnohaletou kontinuitu – zájmové kroužky, soubory, sportovní družstva aj. Pravidelná činnost podporuje individuální rozvoj účastníka, který je úzce spjatý s činností zájmového kolektivu a s jeho veřejně prospěšnou nebo tvůrčí činností. Příkladem jsou aktivity zaměřené na ochranu a tvorbu životního prostředí, soutěže umělecké tvořivosti, výstavy výtvarných prací, pokusy o literární tvorbu, koncerty aj. (Hofbauer, 2004)

Neformální vzdělávání může být realizováno vlastními prostředky školy anebo ve spolupráci s organizacemi a institucemi.

Domovy mládeže zabezpečují žákům středních škol kvalifikované výchovné působení, ubytování a stravování. Patří mezi školská zařízení, jejichž obsah a výchovné činnosti navazují na obsah vzdělávací práce střední školy. Kromě činností souvisejících s režimem dne, sebeobsluhy a přípravy na vyučování je jejich významným úkolem dbát o účelné využívání volného času mládeže. Vzhledem k věkovým zvláštnostem je důležité respektovat princip dobrovolnosti adolescentů, tedy realizovat zájmové činnosti formou nabídky s uplatněním účinné motivace. (Pávková, a kol., 2008)

Střediska pro volný čas dětí a mládeže (domovy dětí a mládeže) naplňují rekreační a výchovně-vzdělávací funkci širokou zájmovou působností. Zájmové činnosti, které jsou specializované na konkrétní zájmové oblasti, mají nárok na státní příspěvek na činnost. Zřizovatelem těchto středisek může být krajský úřad, obec, církev, soukromý nebo jiný subjekt. Střediska se snaží obsáhnout širokou škálu zájmových oblastí (společenskovední, esteticko-výchovné, tělovýchovné a sportovní, turistické, technické, přírodovědné). Nabízejí pravidelnou zájmovou činnost a mají své kluby (filmový klub) a oddíly (tělovýchovné, turistické). Nabízejí také kurzy s omezenou délkou trvání, zpravidla kratší než jeden rok. Činnosti těchto kurzů se zaměřují na vědomosti a dovednosti, např. kurz výpočetní techniky, kurz drhání, vaření atp. Kurzy mohou být ukončeny osvědčením o absolvování. Střediska dále nabízejí zájmovou činnost příležitostnou, která je organizována nebo přímo řízena pedagogem a je časově omezena. Tyto aktivity zahrnují výlety, přehlídky, místní soutěže a turnaje, zájezdy, exkurze, divadelní představení, příměstské prázdninové tábory pro adolescenty aj. V neposlední řadě střediska nabízejí spontánní aktivity, které jsou pedagogicky a organizačně ovlivňovány nepřímo. Jedná se např. o dětské kurzy, čítárny, sportoviště, dopravní hřiště, posilovny, poradenská a konzultační střediska, putovní trasy se sítí ubytoven apod., kde dospívající mohou nabídku využívat individuálně nebo ve skupinách, neorganizovaně podle jejich aktuálního zájmu. Jsou pouze omezeni pracovní dobou a organizačními omezeními (přezouvání, převlékání, členství). Pedagog, zde zajišťuje bezpečnost, může vystupovat jako rádce, konzultant, nebo činnost motivuje (Pávková, a kol., 2008)

Organizace pro volný čas si kladou různé cíle vzdělávacího, výchovného nebo rekreačního zaměření. Adolescenti si mohou vybírat z nabídky zařízení a organizací jako je Sdružení dětí a mládeže, Junák, Pionýr, Česká tábornická unie, Duha, Hnutí Brontosaurus, YMCA, občanská sdružení pracující s mládeží, sportovní kluby, organizace církví a náboženských společností, základní umělecké školy, jazykové školy.

Mezi **komerční organizace** věnující se volnému času dospívajících řadíme cestovní kanceláře, zábavná střediska, herny, diskotéky, bary, aquaparky, skateparky, sportovní centra, sportovní areály, multikina, bowlingové herny, posilovny apod. Mohou působit na adolescenty pozitivně (setkávání se s vrstevníky, sdílení zájmů) i negativně (podpora nežádoucího trávení volného času). (Pávková, a kol., 2008; Hofbauer, 2004)

Volný čas mohou adolescenti trávit také v různých **kulturních zařízeních** – knihovny, kina, divadla, galerie, muzea, hvězdárny, planetária, zoologické zahrady, botanické zahrady apod.

Specifickým způsobem angažovanosti školy na volném čase žáků může být **Program Evropské unie**, jenž je určen pro žáky ve věku 15-25 let. Cílem programu je poskytovat nové vědomosti, dovednosti, kompetence a pomáhat v integraci žáků do společnosti, rozvíjet jejich vlastní iniciativu a aktivní úlohu, solidaritu a interkulturalitu. Organizátorem programu je Česká národní agentura programu EU. Program je strukturován do několika směrů (Hofbauer, 2004):

- Mládež pro Evropu (společné výměnné pobyty s volnočasovou tematikou);
- Evropská dobrovolná služba (v délce od 3 týdnů až po 1 rok);
- Iniciativy mládeže (vlastní projekty mládeže výchovného, vzdělávacího, všeobecně prospěšného nebo podnikatelského zaměření);
- Společné aktivity (výchovy, vzdělání, volného času);
- Podpůrná opatření (navazování kontaktů a spolupráce, informace pro mládež, průzkum mládeže).

5. Výzkumné šetření

5.1. Cíl výzkumného šetření

Cílem výzkumného šetření je zjistit:

- zda a jaké volnočasové aktivity nabízí žákům dvě vybrané střední školy podobného zaměření v Liberci;
- jaké volnočasové aktivity preferují žáci dvou vybraných středních škol podobného zaměření v Liberci;
- jak se staví učitelé dvou vybraných středních škol podobného zaměření v Liberci k roli jejich školy jako zprostředkovatele volnočasových aktivit žákům a jaké změny by v tomto ohledu navrhovali.

5.2. Vzorek výzkumného šetření

Veřejná střední škola

Střední průmyslová škola textilní, Tyršova 1, Liberec (dále jen „veřejná škola“) nabízí dva studijní obory. Obor oděvnictví je určen žákům zájímajícím se o módu z pohledu její estetické funkce. Obor textilnictví je určen žákům zájímajícím se o textilní techniky, postupy a zařízení (např. nanovlákná, technické textilie, smart materiály, hi-tech materiály).

Škola nabízí žákům všech ročníků tři volnočasové aktivity – kroužek oděvního návrhářství, modelingu a zumbby.

V kroužku oděvního návrhářství žáci navrhují modely nebo doplňky podle určeného tématu nebo typu materiálu. Žáci provedou návrh modelu a poté ho realizují. K modelům žáci mohou vytvořit doplňky (tašky, kabelky, šperky, pásky) podle vlastní fantazie a představitivosti. Vybrané modely je možno předvést na módní přehlídce, kterou škola realizuje.

Kroužek modelingu je pohybovou přípravou žáků (učení se tzv. ladné chůzi). Důležitou součástí přípravy je předvádění modelů a choreografie. Škola spolupracuje s firmou Mary Kay, která je odborníkem v oblasti kosmetiky a líčení. Kosmetičky pomáhají žákům se základy líčení. Žáci předvádějí modely ze školní dílny nebo modely z butiků. Tento kroužek je určen pro vybrané žáky.

Kroužek zumbý je určen pro dívky a chlapce, kteří mají rádi hudbu a tanec. Hudba je hlasitá a žáci se řídí změnami hudby podle lektora, který má choreografii pro daný typ hudby předem připravenou. V zumbě se používá latinskoamerická hudba (salsa, merengue, reggaeton, calypso, cumbie, cha-cha, mambo, jive), ale také hudba s prvky orientálních i afrických tanců, s flamencem, řeckou zorbou apod.

Soukromá střední škola

Střední škola uměleckořemeslná a oděvní Liberec s.r.o., Horská 167, Liberec (dále jen „soukromá škola“) nabízí obor modelářství a návrhářství oděvů. Obor modelářství a návrhářství oděvů je zaměřen na žáky, kteří mají zájem o módu, odívání, modeling a chtějí získat zkušenosti v různých výtvarných technikách. Žáci se učí realizovat v návrhářství a modelování, zpracovávat a vyrábět oděvní modely, scénické kostýmy, oděvní doplňky. Důležitou součástí studia jsou dějiny výtvarné kultury, styling, základy počítačové grafiky zaměřené na tvorbu propagačních materiálů.

Škola nabízí kroužek navrhování a šití pro žáky prvních ročníků, pro ostatní ročníky nenabízí žádné volnočasové aktivity.

Kroužek navrhování a šití je určen pro žáky, kteří mají zájem realizovat své návrhy. Někteří žáci neumějí zacházet se šicím strojem, neumějí konstrukčně zvládat střihy. Kroužek nabízí možnosti realizace modelů, doplňků dle návrhů, které žáci navrhli podle fantazie a představ. Modely žáci mohou prezentovat na soutěžích a přehlídkách.

5.3. Metoda výzkumného šetření

Pro sběr dat byla zvolena metoda dotazování pomocí vybraného nástroje – dotazníku (viz Příloha č. 1 a Příloha č. 2). Dotazník pro žáky se skládá z osmi otázek (tří uzavřených, dvou polouzavřených a tří otevřených). Administrován byl dne 13. 1. 2012 na veřejné škole, a dne 16. 1. 2012 na soukromé škole. Dotazník byl předložen žákům v prvním, druhém, třetím a čtvrtém ročníku veřejné a soukromé školy. Žáci byli seznámeni s obsahem dotazníku a případné dotazy jim byly zodpovězeny. Dotazník žáci vyplňovali v rámci vyučování se souhlasem ředitele školy. Doba na vyplnění dotazníku nebyla stanovena, maximální čas byl 15 minut. Z vyhodnocování je vyřazen jeden dotazník z veřejné školy, jelikož uvedený věk respondenta byl 39 let. Na obou středních školách žáci ochotně dotazníky vyplnili a odevzdali.

Dotazník pro učitele se skládá z osmi otázek (tří uzavřených, jedné polouzavřené a čtyř otevřených). Administrován byl dne 13. 1. 2012 na veřejné škole a 16. 1. 2012

na soukromé škole. Učitelé byli seznámeni s obsahem dotazníku a případné dotazy jim byly zodpovězeny. Doba na vyplnění dotazníku nebyla stanovena, maximální čas byl 15 minut.

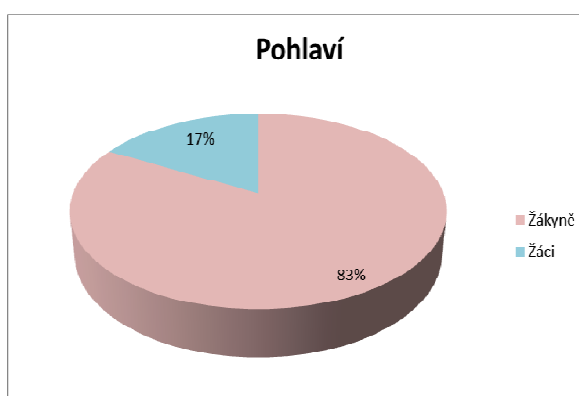
5.4. Vyhodnocení výsledků výzkumného šetření na veřejné škole mezi žáky

Na veřejné škole řádně vyplnilo dotazník 153 respondentů, z nichž bylo 127 dívek a 26 chlapců.

Tabulka č. 1 Věk respondentů

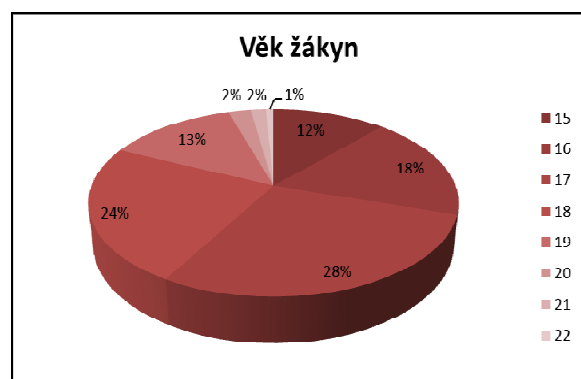
Věk	Žákyně	Žáci	Celkem
15	15	0	15
16	23	3	26
17	36	4	40
18	30	5	35
19	17	7	24
20	3	5	8
21	2	0	2
22	1	2	3
Celkem	127	26	153

Graf č. 1 Pohlaví respondentů

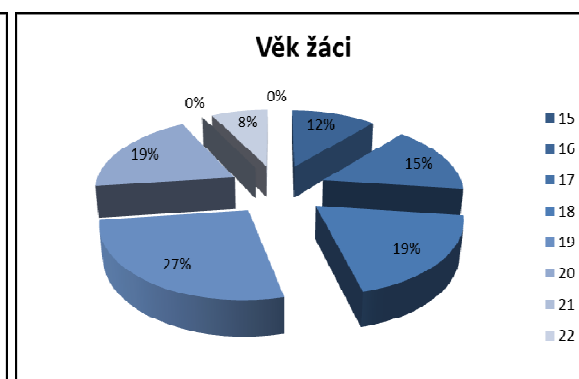

Respondenti jsou dívky a chlapci ve věku 15-22 let. Největší zastoupení dívek je ve věku 17 let a chlapců ve věku 19 let.

Graf č. 2 Věk žákyň

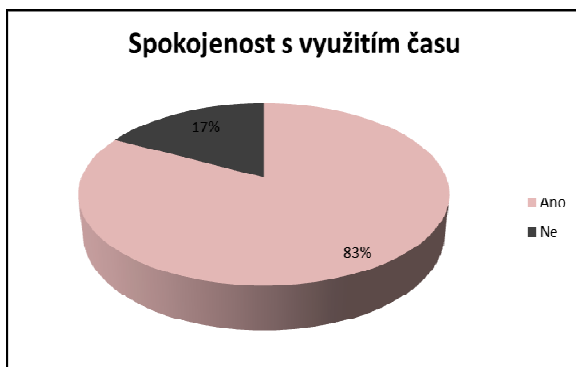
Graf č. 3. Věk žáků

Otázka 1: Jsi spokojený/á s tím, jak využíváš svůj volný čas?

Otázka je uzavřená s možnostmi volby *ano* a *ne*. Jak dívky (83 %), tak chlapci (77 %) jsou převážně spokojeni se způsobem, jakým využívají svůj volný čas.

Graf č. 4 Spokojenost žákyň s využitím vol. času

Graf č. 5 Spokojenost žáků s využitím vol. času

Otázka 2: Nabízí střední škola, ve které studuješ, nějaké volnočasové aktivity?

Otázka je uzavřená s možnostmi volby *ano* a *ne/nevím*. Pokud respondent odpověděl *ano*, pokračoval následující otázkou, pokud odpověděl *ne/nevím*, pokračoval otázkou číslo šest. 73 % dívek a 58 % chlapců má povědomí o nabídce volnočasových aktivit své školy.

Graf č. 6 Povědomí žákyň o nabídce školy

Graf č. 7 Povědomí žáků o nabídce školy

Otázka 3: Jaké volnočasové aktivity nabízí střední škola, ve které studuješ?

Otázka je formulována jako otevřená. Respondenti měli napsat, jaké volnočasové aktivity nabízí jejich střední škola. 19 % dívek a 8 % chlapců vyjmenovalo všechny tři volnočasové aktivity, které nabízí jejich střední škola. 54 % dívek a 50 % chlapců vyjmenovalo jednu nebo dvě volnočasové aktivity, které nabízí jejich střední škola. 27 % dívek a 42 % chlapců na danou otázku nedokázalo odpovědět.

Graf č. 8 Povědomí žákyň o druhu aktivit

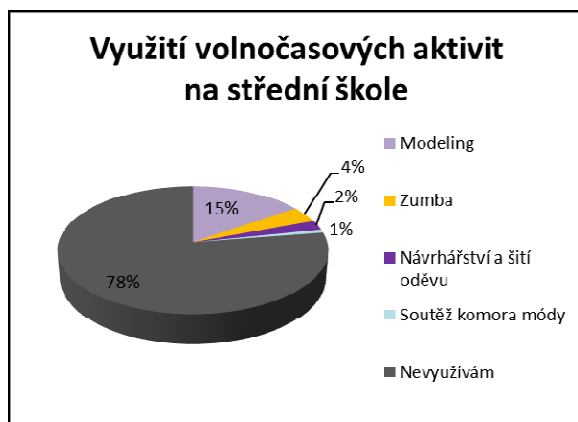
Graf č. 9 Povědomí žáků o druhu aktivit

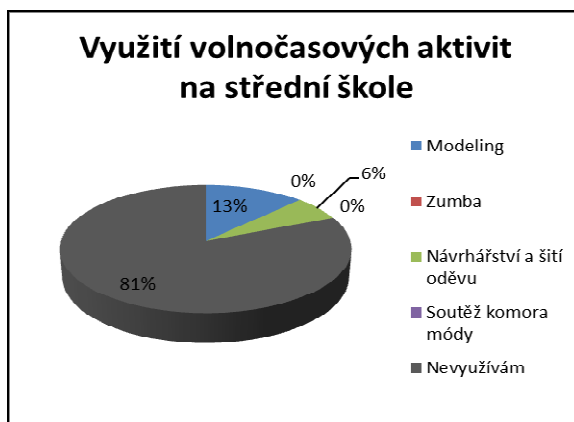
Otázka 4: Využíváš volnočasové aktivity, které nabízí střední škola, ve které studuješ?

Otázka je formulována jako polouzavřená. V případě, že respondent odpověděl *ano*, měl k dispozici tabulku, do které dané volnočasové aktivity zapsal. 78 % dívek a 81 % chlapců nevyužívá školní volnočasové aktivity. 15 % dívek a 13 % chlapců navštěvuje kroužek modelingu. 4 % dívek navštěvují kroužek zumby. 2 % dívek a 6 % chlapců navštěvuje kroužek návrhářství a šití oděvů. 1 % dívek se zúčastnilo soutěže Komora módy.

Graf č. 10 Aktivní využití aktivit žákyněmi

Graf č. 11 Aktivní využití aktivit žáky

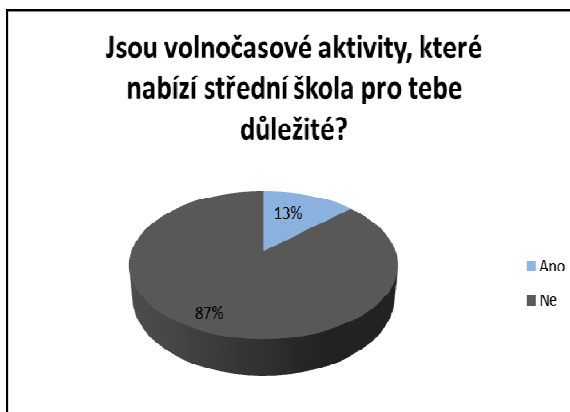
Otázka 5: Jsou volnočasové aktivity, které nabízí střední škola, ve které studuješ, pro tebe důležité?

Otázka je uzavřená s možnostmi odpovědi *ano* a *ne*. 30 % dívek a 13 % chlapců považuje volnočasové aktivity nabízené školou, kde studují, za důležité.

Graf č. 12 Důležitost nabídky školy u žákyň

Graf č. 13 Důležitost nabídky školy u žáků

Otázka 6: Jaké volnočasové aktivity bys na střední škole, ve které studuješ, uvítal/a?

Otázka je formulována jako otevřená. Dívky (61 %) i chlapci (58 %) by v nabídce střední školy, kde studují, uvítali nabídku dalších volnočasových aktivit.

Graf č. 14 Zájem žákyň o jiné aktivity školy

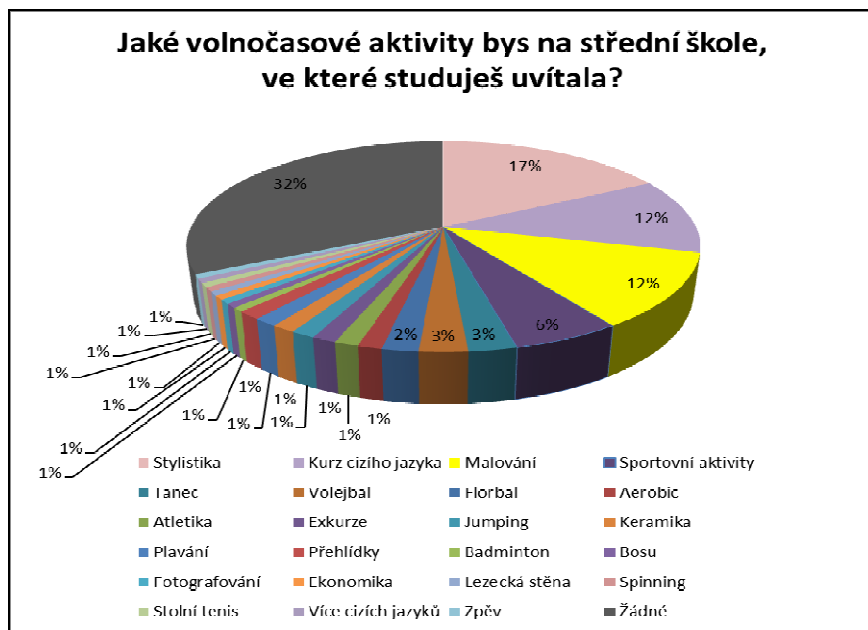

Graf č. 15 Zájem žáků o jiné aktivity školy

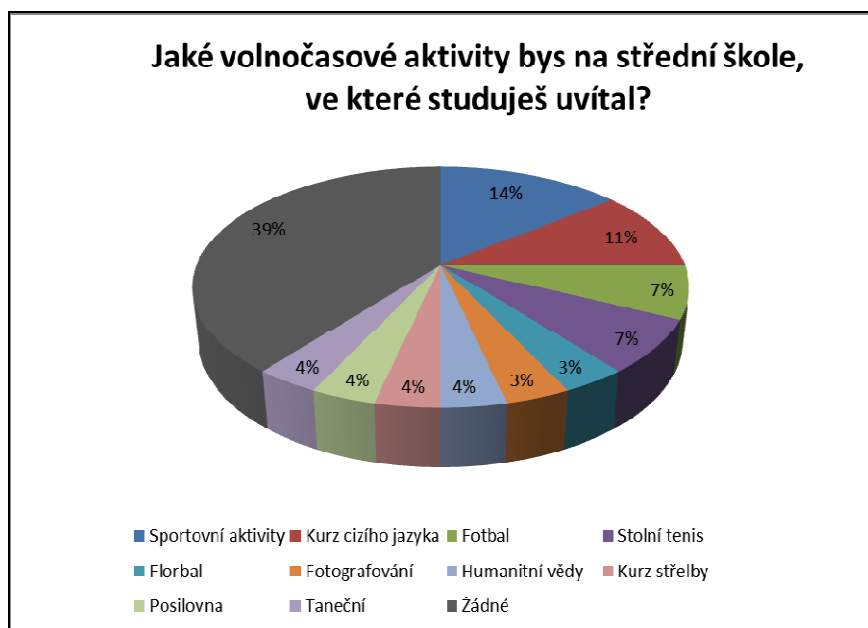
Respondentky by na veřejné škole uvítaly kurz stylistiky – make-up, účesy, barevná typologie, korekce (17 %), kurz cizího jazyka s rodilým mluvčím (12 %), kurz malování (12 %), kurz tance (6 %), volejbal a florbal (3 %), aerobik (2 %), atletiku (1 %), exkurze (1 %), jumping (1 %), keramiku (1 %), plavání (1 %), přehlídky (1 %), badminton (1 %), bosu (1 %), fotografování (1 %), ekonomiku (1 %), lezeckou stěnu (1 %), spinning (1 %), stolní tenis (1 %), více zicích jazyků (1 %) a zpěv (1 %). 32 % dotazovaných dívek uvedlo, že nemá zájem o žádnou volnočasovou aktivitu nabízenou střední školou.

Graf č. 16 Poptávka žákyň po volnočasových aktivitách ve škole

Respondenti by na veřejné škole uvítali sportovní aktivity (14 %), kurz cizího jazyka s rodilým mluvčím (11 %), fotbal (7 %), stolní tenis (7 %), florbal (3 %), fotografování (3 %), humanitní vědy (3 %), kurz střelby (3 %), posilovnu (3 %), taneční (3 %). 39 % dotazovaných chlapců uvedlo, že nemá zájem o žádnou volnočasovou aktivitu nabízenou střední školou.

Graf č. 17 Poptávka žáků po volnočasových aktivitách ve škole

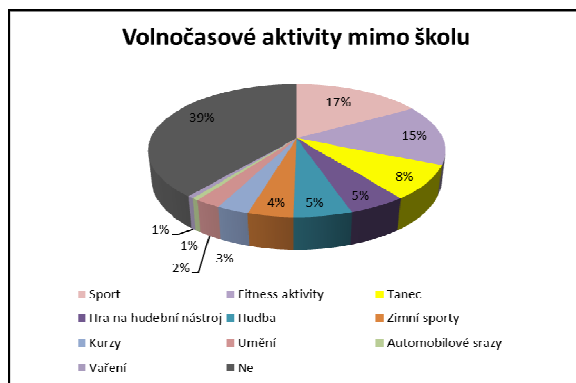
Otázka 7: Využíváš volnočasové aktivity nabízené mimo školu?

Otázka je formulována jako polouzavřená. V případě, že respondent odpověděl *ano*, měl k dispozici tabulku, do které volnočasové aktivity zapsal.

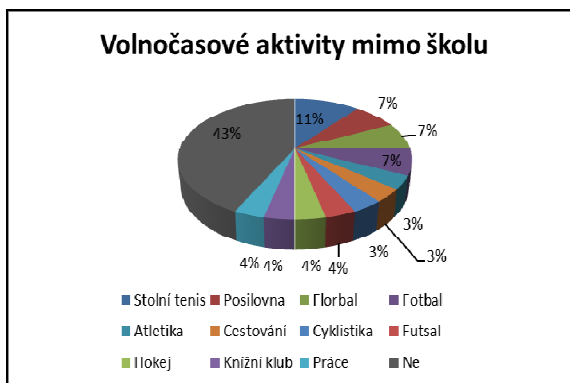
Dívky navštěvují volnočasové sportovní aktivity (17 %) jako jízda na koni, volejbal, brusle, cyklistika, plavání, běh, tenis, stolní tenis, golf. 15 % dívek navštěvuje fitness aktivity jako zumba, jumping, aerobik, posilovna, atletika, bosa, jóga, spinning. 8 % dívek se věnuje modernímu tanci, baletu a mažoretkám. Dívky rády hrají na hudební nástroje (5 %) jako klavír, kytara, bicí, flétna, housle, klarinet, violoncello. Věnují se zpěvu (4 %), poslouchání hudby a symfonickému orchestru. 4 % dívek praktikují zimní sporty jako snowboard a lyžování. 3 % dívek navštěvují kurzy angličtiny, dramatický kroužek a knihovnu. Některé dívky (2 %) navštěvují kurzy umění, mezi které patří fotografování, foto-modeling, navrhování a malování. Účastní se také automobilových srazů (1 %) a (1 %) kurzů vaření. 39 % dívek uvedlo, že nenavštěvuje žádnou mimo školní volnočasovou aktivitu.

Chlapci se převážně věnují sportovním aktivitám. Nejvíce stolnímu tenisu, posilovně, florbalu, fotbalu, atletice, cyklistice, futsalu a hokeji. Žáci navštěvují knižní klub a rádi cestují. Mezi své volnočasové aktivity uvedli práci (brigády). 43 % chlapců uvedlo, že nenavštěvuje žádnou volnočasovou aktivitu.

Graf č. 18 Volnočasové aktivity žákyň mimo školu

Graf č. 19 Volnočasové aktivity žáků mimo školu

Otázka 8: Je nějaká volnočasová aktivita, které by ses chtěl/a věnovat, ale z nějakého důvodu to nejde?

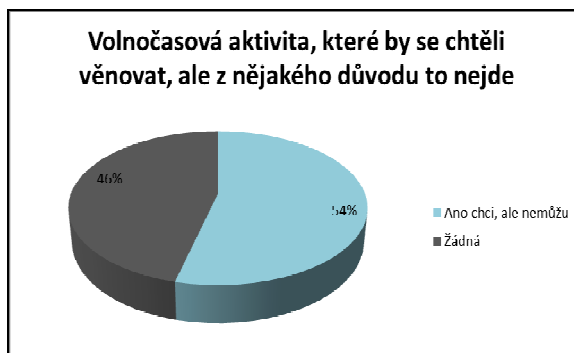
Otázka je formulována jako otevřená. Respondenti měli vyplnit, o jakou volnočasovou aktivitu se jedná a důvod, proč se jí nemohou účastnit. 55 % dívek a 54 % chlapců uvedlo, že se chtějí věnovat volnočasové aktivitě, ale z nějakého důvodu nemohou.

Graf č. 20 Překážky v účasti žákyň na aktivitách

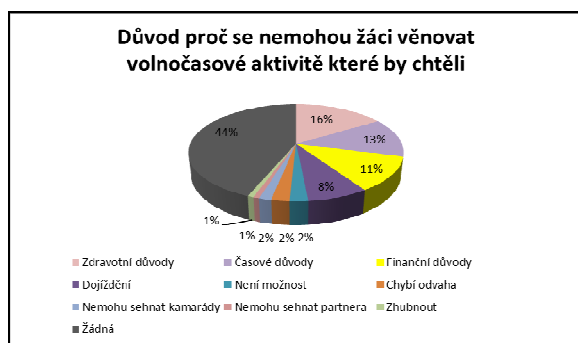
Graf č. 21 Překážky v účasti žáků na aktivitách

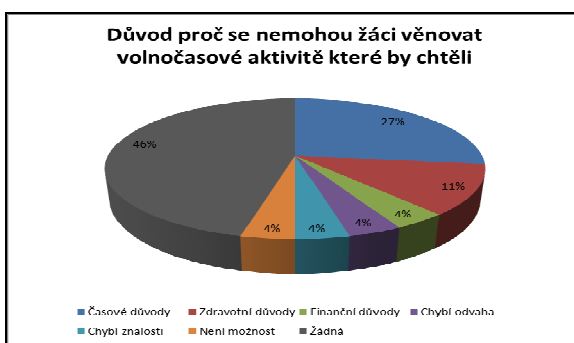
16 % dívek se nemůže věnovat volnočasové aktivitě ze zdravotních důvodů. Převažují sportovní aktivity jako tanec, aerobik, běh, bojový sport, florbal, fotbal, krasobruslení, tenis, trampolína, snowboard a kosmetický kurz. 13 % se dívek se nemůže věnovat volnočasovým aktivitám z časových důvodů. Dívky uvedly tanec, plavání, krasobruslení, florbal, gymnastiku, volejbal, snowboard, hru na klavír, kurz odívání, malování, další jazyk. Finanční důvody uvedlo 11 % dívek, především u jízdy na koni, latinskoamerických tanců, jógy, kickboxu, posilovny, tenisu, kurzů keramiky, hry na saxofon a na kytaru. 8 % dívek uvedlo jako překážku dojíždění, sem zahrnuly výtvarný kroužek, modeling, návrhářství, umění, dramatický kroužek, hru na klavír, zumbu, tanec a aerobik. 2 % dívek uvedla, že není možnost, chybí odvaha, nebo nemohu sehnat kamarády. 1 % dívek uvedlo, že nemohou sehnat partnera k tanci. 1 % nenavštěvuje kurz modelingu z důvodu nadváhy.

27 % chlapců uvedlo, že nemohou navštěvovat volnočasovou aktivitu z časových důvodů. Uvedli sportovní aktivity, bojový sport a fotbal. 11 % chlapců nemůže absolvovat volnočasovou aktivitu ze zdravotních důvodů, především aktivní sporty, extrémní sporty a air soft. 4 % chlapců uvedla jako překážku finanční důvody, absenci odvahy, absenci znalosti a absenci nabídky.

Graf č. 22 Druhy přek. v účasti žákyň na aktivitách

Graf č. 23 Druhy přek. v účasti žáků na aktivitách

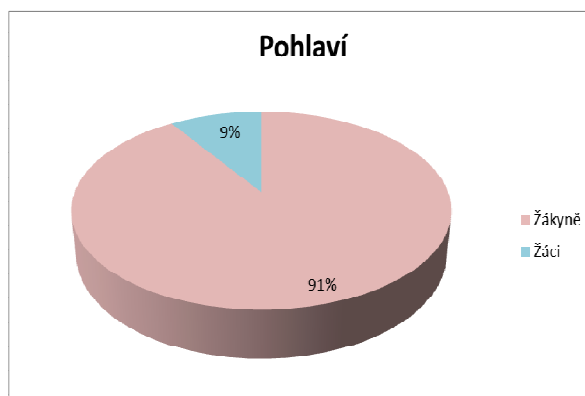
5.5. Vyhodnocení výsledků výzkumného šetření na soukromé škole

Na soukromé škole vyplnilo dotazník 64 respondentů, z nichž bylo 58 dívek a 6 chlapců.

Tabulka č. 2 Věk respondentů

Věk	Žákyně	Žáci	Celkem
15	11	1	12
16	13	1	14
17	13	1	14
18	11	1	12
19	8	0	8
20	0	2	2
21	0	0	0
22	2	0	2
Celkem	58	6	64

Graf č. 24 Pohlaví respondentů

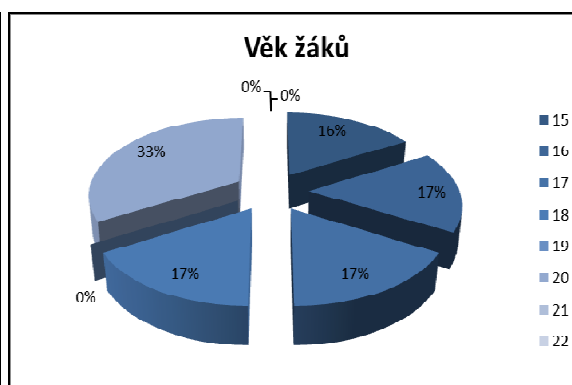

Respondenty jsou dívky a chlapci ve věku 15-22 let. Nejvíce jsou zastoupeny dívky ve věku 16 až 18 let, chlapci jsou věkově rovnoměrně rozloženi.

Graf č. 25 Věk žákyň

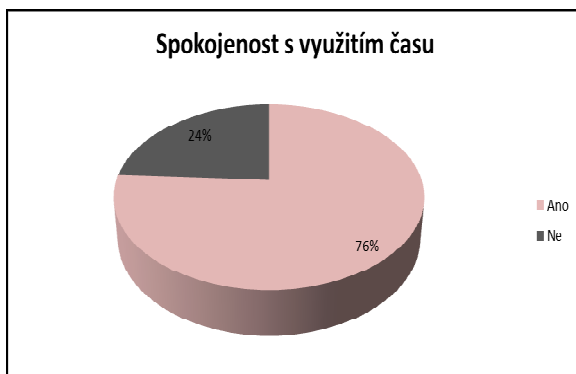
Graf č. 26 Věk žáků

Otázka 1: Jsi spokojený/á s tím, jak využíváš svůj volný čas?

Otázka je uzavřená s možnostmi volby odpovědí *ano* a *ne*. Jak dívky (76 %), tak chlapci (83 %) jsou spokojeni se způsobem trávení volného času.

Graf č. 27 Spokojenost žákyň s využitím vol. času

Graf č. 28 Spokojenost žáků s využitím vol. času

Otázka 2: Nabízí střední škola, ve které studuješ, nějaké volnočasové aktivity?

Otázka je uzavřená s možnostmi volby *ano* a *ne/nevím*. Pokud respondent odpověděl *ano*, pokračoval následující otázkou, pokud odpověděl *ne/nevím*, pokračoval otázkou číslo šest. 33 % dívek a chlapců má povědomí o tom, že jejich škola nabízí volnočasové aktivity.

Graf č. 29 Povědomí žákyň o nabídce školy

Graf č. 30 Povědomí žáků o nabídce školy

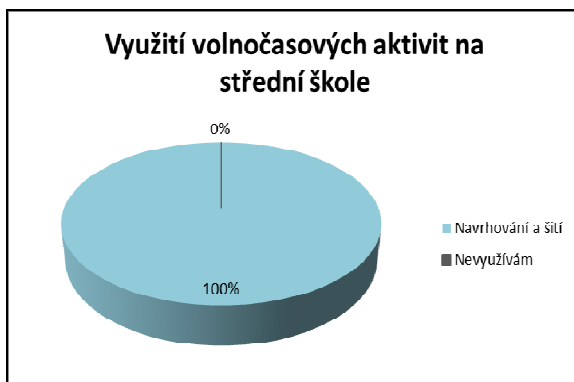
Otázka 3: Jaké volnočasové aktivity nabízí střední škola, ve které studuješ?

Otázka je formulována jako otevřená. Respondenti měli napsat, jaké volnočasové aktivity nabízí jejich střední škola. 86 % dívek a 100 % chlapců uvedlo, že jejich střední škola nabízí kurz navrhování a šití. Stejný počet žáků tento kurz navštěvuje.

Graf č. 31 Aktivní využití aktivit žákyněmi

Graf č. 32 Aktivní využití aktivit žáky

Otázka 4: Využíváš volnočasové aktivity, které nabízí střední škola, ve které studuješ?

Otázka je formulována jako polouzavřená. V případě, že respondent odpověděl *ano*, měl k dispozici tabulku, do které dané volnočasové aktivity zapsal. 28 % žáků navštěvuje kurz navrhování a šití, který je jedinou volnočasovou aktivitou, kterou škola nabízí, a to pouze žákům 1. ročníku.

Otázka 5: Jsou volnočasové aktivity, které nabízí střední škola, ve které studuješ, pro tebe důležité?

Otázka je uzavřená s možnostmi odpovědí *ano* a *ne*. 68 % dívek a 100 % chlapců považuje volnočasové aktivity nabízené školou, kde studují, za důležité.

Graf č. 33 Důležitost nabídky školy u žákyně

Graf č. 34 Důležitost nabídky školy u žáků

Otázka 6: Jaké volnočasové aktivity bys na střední škole, ve které studuješ, uvítal/a?

Otázka je formulována jako otevřená. 57 % dívek a 83 % chlapců uvedlo volnočasovou aktivitu, o kterou by ve škole měli zájem.

Graf č. 35 Zájem žákyň o jiné aktivity školy

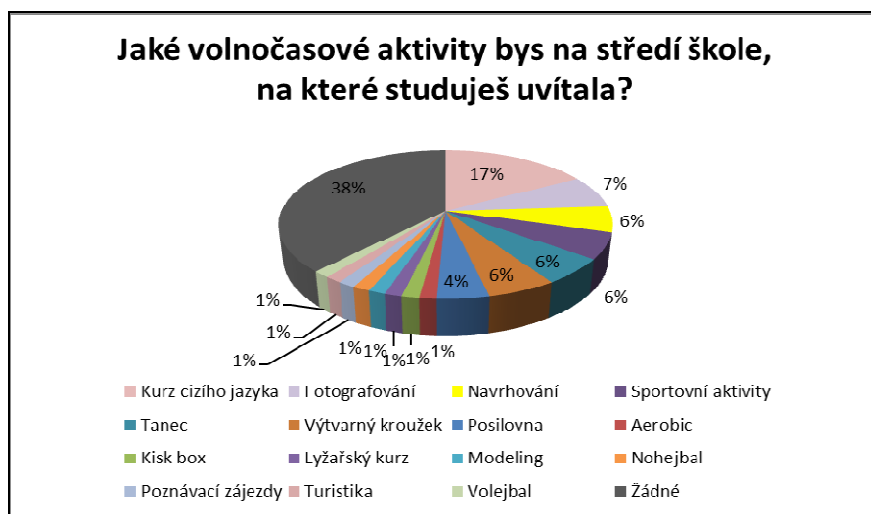

Graf č. 36 Zájem žáků o jiné aktivity školy

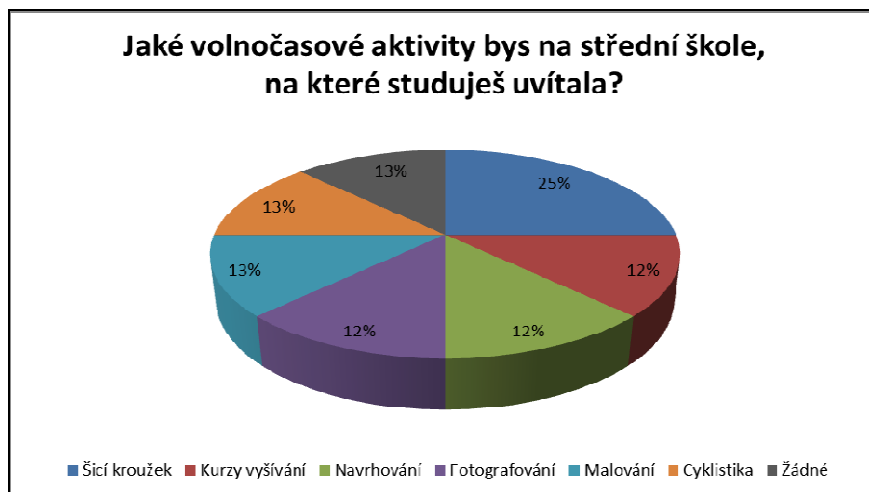
Respondentky by na soukromé škole uvítaly kurz cizího jazyka s rodilým mluvčím (17 %), kurz fotografování (7 %), kurz navrhování (6 %), sportovní aktivity (6 %), kurz tance (6 %), výtvarný kroužek (6 %), posilovnu (4 %), aerobic (1 %), kick box (1 %), lyžařský kurz (1 %), modeling (1 %), nohejbal (1 %), poznávací zájezdy (1 %), turistiku (1 %) a volejbal (1 %). 38 % respondentek neuvedlo žádné volnočasové aktivity.

Graf č. 37 Poptávka žákyň po volnočasových aktivitách ve škole

Respondenti by na soukromé škole uvítali šicí kroužek (25 %), kurzy vyšívání (12 %), navrhování (12 %), fotografování (12 %), malování (13 %) a cyklistiku (13 %).

Graf č. 38 Poptávka žáků po volnočasových aktivitách ve škole

Otázka 7: Využíváš volnočasové aktivity nabízené mimo školu?

Otázka je formulována jako polouzavřená. Respondenti, kteří odpověděli *ano*, měli k dispozici tabulku, do které volnočasové aktivity zapsali.

Dívky se mimo školu angažují ve fitness aktivitách (24 %) jako posilovna, jóga, plavání, aerobic, jumping, běh, bosa, fit box. 19 % navštěvuje sportovní aktivity jako stolní tenis, tenis, box, brusle, cyklistika, disc golf, hokej, lukostřelba, volejbal. 10 % navštěvuje kurzy tance. 9 % dívek hraje na hudební nástroj (kytara, klavír, bicí). Umění (kresba, navrhování a šití, fotografování, malba, keramika, modeling) se věnuje 8 % dívek. 3 % dívek provozují zimní sporty jako snowboard a lyžování. 2 % dívek čtou knihy a navštěvují jazykový kurz. Sólový zpěv praktikuje 1 % dívek.

Chlapci se věnují navrhování oděvů (12 %), modelingu (12 %), hře na kytaru (12 %), jízdě na koni (13 %) a plavání (13 %).

Graf č. 39 Volnočasové aktivity žákyň mimo školu

Graf č. 40 Volnočasové aktivity žáků mimo školu

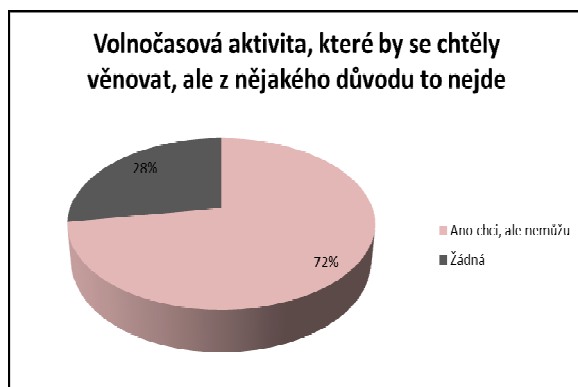

Otázka 8: Je nějaká volnočasová aktivita, které by ses chtěl/a věnovat, ale z nějakého důvodu to nejde?

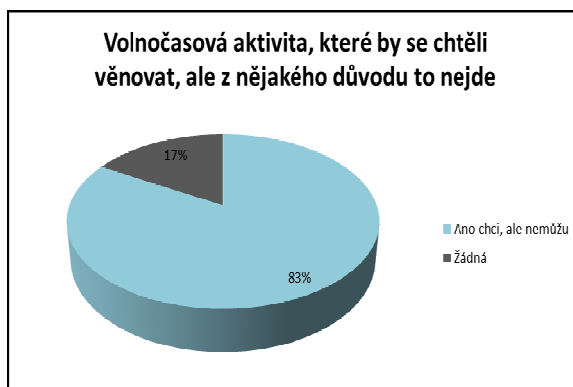
Otázka je formulována jako otevřená. Respondenti měli napsat, o jakou volnočasovou aktivitu by měli zájem a důvod, proč se jí nemohou věnovat.

72 % dívek a 83 % chlapců uvedlo, že se chtějí věnovat volnočasové aktivitě, ale z nějakého důvodu nemohou.

Graf č. 41 Překážky v účasti žákyň na aktivitách

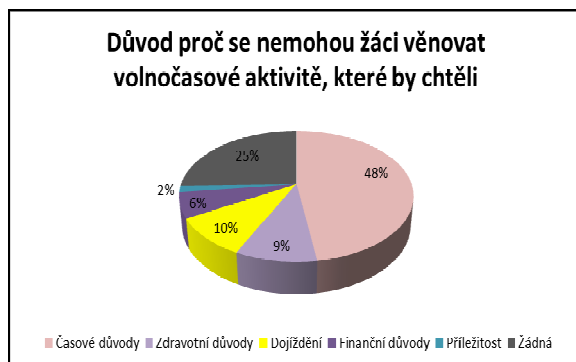
Graf č. 42 Překážky v účasti žáků na aktivitách

48 % dívek se nemůže věnovat volnočasové aktivitě z časových důvodů. Dívky uváděly tanec, balet, sportovní aktivity, florbal, nohejbal, volejbal, turistiku, c-walk, tai box, šerm, lukostřelbu, jízdu na koni, hru na klavír, hru na kytaru, zpěv, keramiku, dramatický kroužek. 9 % dívek nenavštěvuje volnočasové aktivity ze zdravotních důvodů. Jedná se převážně o sportovní aktivity jako tanec, balet, volejbal a vybíjená. 10 % dívek má problém na volnočasové aktivity (tanec, modeling) dojíždět. V 6 % případů dívky nemohou absolvovat volnočasové aktivity z finančních důvodů. Rády by navštěvovaly latinskoamerické tance a kurz fotografování. 2 % dívek uvedla nedostatek příležitostí, kdy uvedla surfování.

57 % chlapců nemůže navštěvovat volnočasovou aktivitu z časových důvodů. Uvedli kurz zumby, posilování, hru na klavír a tanec. 14 % chlapců nepraktikuje volnočasovou aktivitu ze zdravotních důvodů (uvedli posilování) a z finančních důvodů (uvedli klavír).

Graf č. 43 Druhy přek. v účasti žákyň na aktivitách

Graf č. 44 Druhy přek. v účasti žáků na aktivitách

5.6. Vyhodnocení využívání volnočasových aktivit

V následujících tabulkách jsou zpracované údaje respondentů prvních až čtvrtých ročníků veřejné a soukromé školy. Každá tabulka obsahuje počet respondentů jednotlivých škol. Respondenti se dělí podle ročníků a podle toho, jestli navštěvují volnočasové aktivity školní, mimoškolní, nebo žádné. V tabulkách je zobrazeno, kolik respondentů by chtělo navštěvovat volnočasovou aktivitu, ale z nějakého důvodu nemohou.

Veřejná škola

Tabulka č. 3 Volnočasové aktivity žákyň

Veřejná škola	1. ročník	2. ročník	3. ročník	4. ročník	Celkem
Počet žákyň	31	23	33	40	127
Školní volnočasové aktivity	17	5	0	4	26
Mimoškolní volnočasové aktivity	13	12	15	20	60
Žádné volnočasové aktivity	10	10	18	19	57
Chci navštěvovat volnočasové aktivity, ale z nějakého důvodu to nejde	25	17	33	33	108

Tabulka č. 4 Volnočasové aktivity žáků

Veřejná škola	1. ročník	2. ročník	3. ročník	4. ročník	Celkem
Počet žáků	1	6	3	16	26
Školní volnočasové aktivity	1	1	0	0	2
Mimoškolní volnočasové aktivity	0	2	3	7	12
Žádné volnočasové aktivity	0	3	0	9	12
Chci navštěvovat volnočasové aktivity, ale z nějakého důvodu to nejde	1	2	2	12	17

Na veřejné škole navštěvuje školní volnočasové aktivity 18 % dívek. 42 % dívek navštěvuje mimoškolní aktivity. 40 % respondentek neuvedlo žádnou volnočasovou aktivitu. Školní aktivity navštěvuje 8 % chlapců a mimoškolní aktivity 46 % z nich. 46 % chlapců uvedlo, že nenavštěvují žádnou volnočasovou aktivitu.

Soukromá škola

Tabulka č. 5 Volnočasové aktivity žákyň

Soukromá škola	1. ročník	2. ročník	3. ročník	4. ročník	Celkem
Počet žákyň	23	7	14	14	58
Školní aktivity	16	0	0	0	16
Mimoškolní aktivity	15	5	7	12	39
Žádné aktivity	2	2	7	2	13
Chci navštěvovat volnočasové aktivity, ale z nějakého důvodu to nejde	20	6	16	9	51

Tabulka č. 6 Volnočasové aktivity žáků

Soukromá škola	1. ročník	2. ročník	3. ročník	4. ročník	Celkem
Počet žáků	2	1	2	1	6
Školní aktivity	2	0	0	0	2
Mimoškolní aktivity	2	0	1	0	3
Žádné aktivity	0	1	1	1	3
Chci navštěvovat volnočasové aktivity, ale z nějakého důvodu to nejde	2	0	3	2	7

Na soukromé škole navštěvuje školní volnočasové aktivity 24 % dívek. 57 % dívek se účastní mimoškolních aktivit. 19 % dívek neuvedlo žádné volnočasové aktivity. Chlapci se z 38 % nepodílí na žádných volnočasových aktivitách, 25 % z nich navštěvuje školní volnočasové aktivity, 37 % chlapců se účastní mimoškolních aktivit.

5.7. Vyhodnocení výsledků výzkumného šetření na veřejné a soukromé škole mezi učiteli

Na veřejné škole dotazník vyplnilo 10 respondentů, z nichž 9 bylo žen a 1 muž. Na soukromé škole vyplnilo dotazník 7 respondentů, z toho 4 ženy a 3 muži. Podrobnější údaje k respondentům jsou uvedeny v tabulce č. 7.

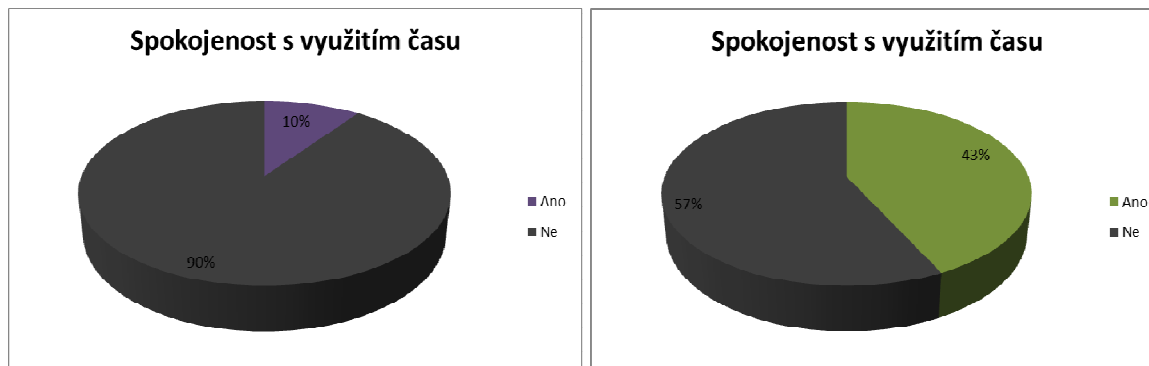
Tabulka č. 7 Učitelé – pohlaví, věk, aprobace

Veřejná škola				Soukromá škola			
Č.	Pohlaví	Věk	Aprobace	Č.	Pohlaví	Věk	Aprobace
1.	žena	30	tělesná výchova	1.	muž	31	umění
2.	žena	52	odborné předměty	2.	žena	27	odborné výtvarné předměty
3.	žena	33	anglický jazyk, český jazyk	3.	muž	35	odborné výtvarné předměty
4.	žena	45	německý jazyk, český jazyk	4.	žena	48	odborné oděvní předměty
5.	žena	46	dějepis, český jazyk	5.	muž	27	anglický jazyk
6.	žena	56	francouzský jazyk, dějepis	6.	žena	42	český jazyk
7.	žena	57	občanská výchova, český jazyk	7.	žena	55	německý jazyk
8.	žena	50	anglický jazyk				
9.	žena	50	odborné předměty				
10.	muž	60	ekonomika, fyzika, tělesná výchova				

Otázka 1: Jste spokojeni s tím, jak žáci na střední škole využívají volnočasové aktivity?

Otázka je formulována jako uzavřená s možnostmi volby *ano* a *ne*. Na veřejné škole 90 % učitelů není spokojeno s tím, jak žáci tráví svůj volný čas. Na soukromé škole není spokojeno 57 % učitelů.

Graf č. 45 Spokojenost učit. na v.š. s vol. časem žáků   Graf č. 46 Spokojenost učit. na s.š. s vol. časem žáků

Otázka 2: Nabízí střední škola, ve které vyučujete, nějaké volnočasové aktivity?

Otázka je formulována jako uzavřená s možnostmi volby *ano* a *ne/nevím*. Pokud respondent odpověděl *ano*, pokračoval následující otázkou. Pokud odpověděl *ne/nevím*, pokračoval otázkou číslo šest. Na veřejné škole všichni učitelé odpověděli *ano*. Na soukromé škole odpovědělo *ano* 57 % učitelů.

Graf č. 47 Povědomí učitelů o nabídce na v.š.

Graf č. 48 Povědomí učitelů o nabídce na s.š.

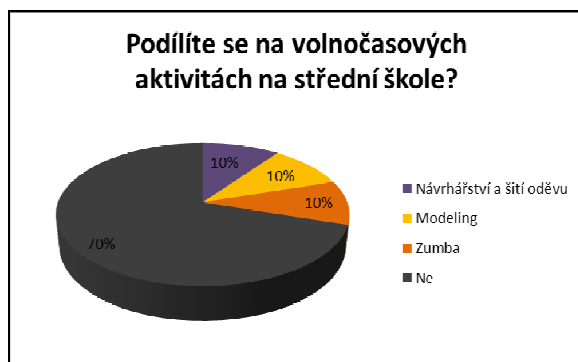
Otázka 3: Jaké volnočasové aktivity nabízí střední škola, ve které vyučujete?

Otázka je formulována jako otevřená. Respondenti měli napsat, jaké volnočasové aktivity pro žáky nabízí jejich střední škola. Na veřejné škole 60 % dotazovaných napsalo všechny nabízené volnočasové aktivity pro žáky, 40 % dotazovaných uvedlo jen některé. Na soukromé škole 57 % dotazovaných vědělo, jakou volnočasovou aktivitu pro žáky nabízí jejich škola.

Otázka 4: Podílíte se na volnočasových aktivitách, které nabízí střední škola, ve které vyučujete?

Otázka je formulována jako polouzavřená s možnostmi volby *ano* a *ne*. Pokud respondent odpověděl *ano*, měl k dispozici tabulku, do které zapsal název volnočasové aktivity, jak často probíhá a jak dlouho se na ní podílí. Na veřejné škole jsou realizovány tři volnočasové aktivity a podílí se na nich 30 % učitelů. Na soukromé škole je realizována jedna volnočasová aktivita, kterou vyučuje jeden učitel.

Graf č. 49 Podíl učitelů v.š. na volnočas. aktivitách

Graf č. 50 Podíl učitelů s.š. na volnočas. aktivitách

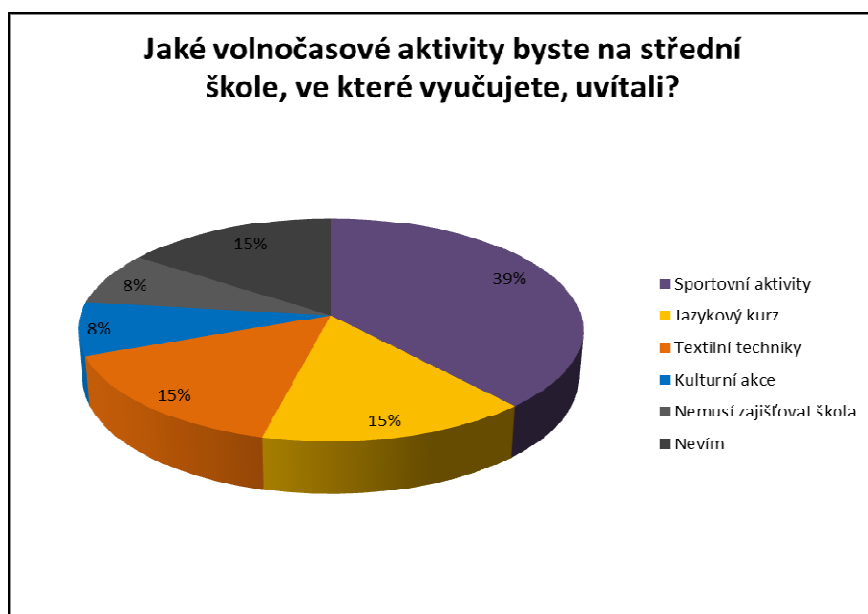
Otázka 5: Myslíte si, že volnočasové aktivity, které nabízí střední škola, ve které vyučujete, jsou pro žáky důležité?

Otázka je formulována jako uzavřená s možnostmi volby *ano* a *ne*. Na veřejné i soukromé škole všichni učitelé odpověděli *ano*.

Otázka 6: Jaké volnočasové aktivity byste na střední škole, ve které vyučujete, uvítali?

Otázka je formulována jako otevřená. Na veřejné škole by pro žáky učitelé uvítali sportovní aktivity (39 %), jazykový kurz (15 %), textilní techniky (15 %) a kulturní akce (8 %). 8 % respondentů si myslí, že volnočasové aktivity nemusí nutně zajišťovat střední škola. 15 % učitelů neví.

Graf č. 51 Návrhy učitelů v.š. na školní volnočasové aktivity pro žáky

Na soukromé škole by 20 % dotazovaných uvítalo pro žáky kurz cizích jazyků, 20 % umělecký kurz, 10 % kurz fotografování, 10 % kadeřnický kurz, 10 % kurz počítačů, 10 % přípravný kurz na vysoké školy a 10 % sportovní aktivity. 10 % učitelů neví

Graf č. 52 Návrhy učitelů v.š. na školní volnočasové aktivity pro žáky

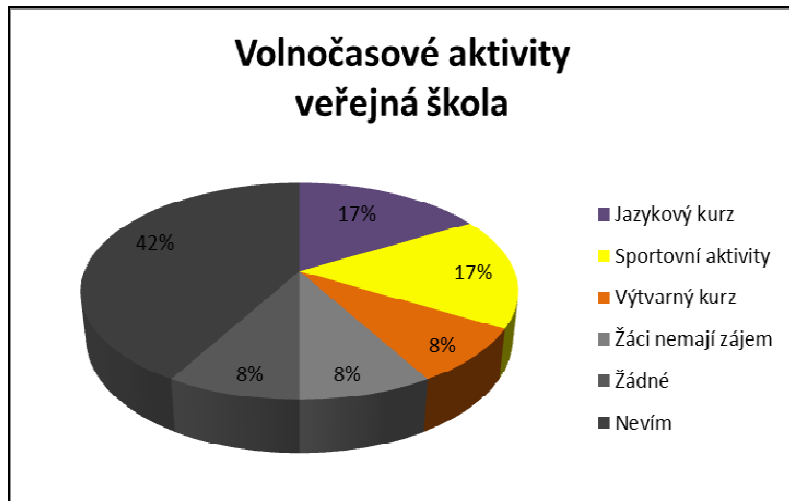

Otázka 7: Jaké volnočasové aktivity by podle Vás žáci uvítali a kolik času by jim byli ochotni věnovat?

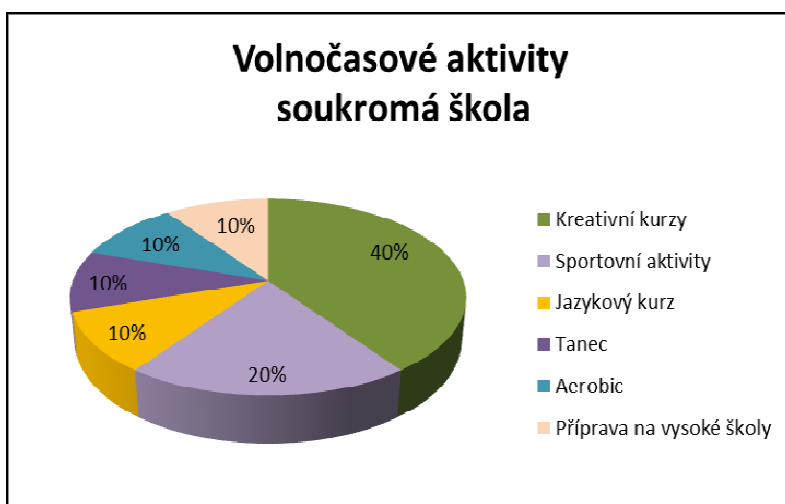
Otázka je formulována jako otevřená. Respondenti měli k dispozici tabulku, do které volnočasové aktivity mohli zapsat a každé z nich přiřadit frekvenci, v níž předpokládali, že by žákům vyhovovala. Na veřejné škole by podle učitelů 17 % žáků bylo ochotno věnovat se jazykovému kurzu, 17 % sportovním aktivitám a 8 % výtvarnému kurzu. 8 % učitelů si myslí, že žáci jsou pasivní a nemají zájem o školní volnočasové aktivity. 42 % učitelů neví.

Na soukromé škole si 40 % učitelů myslí, že žáci by se věnovali kreativním kurzům, 20 % sportovním aktivitám, 10 % jazykovému kurzu, 10 % aerobiku a 10 % přípravě na vysoké školy.

Graf č. 53 Odhad zájmu žáků o školní volnočasové aktivity učitel v.š.

Graf č. 54 Odhad zájmu žáků o školní volnočasové aktivity učiteli s.š.

Otázka 8: Víte o volnočasové aktivitě, které by se chtěli žáci věnovat, ale z nějakého důvodu to nejde?

Otázka je formulována jako otevřená. Respondenti měli napsat, o jakou volnočasovou aktivitu se jedná a důvod, proč si myslí, že se jí nemohou žáci účastnit. Na veřejné škole 20 % učitelů uvedlo jazykový a výtvarný kurz (překážkou jsou finanční důvody). 80 % učitelů uvedlo, že neví. Na soukromé škole si 57 % učitelů myslí, že žáci by chtěli navštěvovat tvorbu a realizaci oděvů, styling a taneční kurz, nedovolují jim to však časové důvody. 43% učitelů uvedlo, že neví.

Graf č. 55 Učiteli v.š. uváděné překážky pro žáky

Graf č. 56 Učiteli s.š. uváděné překážky pro žáky

6. Diskuze

Veřejná škola

Žáci jsou z větší části se svým využíváním volného času spokojeni, naopak učitelé nejsou s využíváním volného času žáky spokojeni. I když je žák s trávením volného času spokojen, neznamená to, že vykonává nějakou zájmovou činnost. Adolescent může trávit svůj volný čas v partě svých vrstevníků a jen tak se poflakovat. Zde můžeme spatřovat možné důvody nespokojenosti na straně učitelů, kteří trávení volného času ve vrstevnické partě jako smysluplné nevidí.

Malá část žáků má povědomí o tom, jaké volnočasové aktivity jsou na jejich škole realizovány, více jak polovina žáků ví jen částečně, jaké volnočasové aktivity jejich škola poskytuje. Někteří žáci neznají nabídku jejich školy vůbec. Učitelé všechny volnočasové aktivity realizované jejich školou z větší části znají. Někteří učitelé znají jen část nabídky vlastní školy. Důvodem může být nedostatečné předávání informací a nedostatečná komunikace ve škole či prostý nezájem některých učitelů o oblast školního volnočasového vzdělávání.

Všichni učitelé si myslí, že pro žáky jsou školní volnočasové aktivity důležité. Z pohledu žáků jsou školní volnočasové aktivity důležité pro ty, kteří je navštěvují. Učitelé sice uvedli, že jsou školní volnočasové aktivity pro žáky důležité, na druhé straně někteří z nich vnímají žáky v oblasti trávení volného času pasivně, případně nepřisuzují škole kompetenci k realizaci volnočasových aktivit. Žáci se mohou projevovat ve výuce pasivně, ale v jiné činnosti se mohou projevovat aktivně. Odpověď učitelů může být i tendenční, když si uvědomíme, kolik z nich nezná ani nabídku vlastní školy v oblasti volnočasových aktivit.

Malá část žáků navštěvuje školní volnočasové aktivity. Více jak polovina žáků by na škole uvítala další volnočasové aktivity. Žákyně uvedly, že by nejvíce chtěly na škole stylistický kurz (make up, účesy, barevná typologie, korekce), kurz cizího jazyka (i s rodilým mluvčím) a kurz malby. Žáci by převážně chtěli sportovní aktivity a kurz cizího jazyka. Učitelé by uvítali pro žáky školy sportovní aktivity, jazykový kurz a textilní techniky. Při odhadu, jaké školní volnočasové aktivity by žáci uvítali, učitelé uvedli jazykový kurz, sportovní aktivity a výtvarný kurz. Většina učitelů neví, jaké aktivity by žáci uvítali. Někteří si myslí, že žáci jsou pasivní. Objevily se i názory, že by volnočasové aktivity neměla zajišťovat škola.

Z konzultací s učiteli anglického jazyka vyplynula potřeba jazykového kurzu především ve spojitosti se státní maturitní zkouškou, v níž jsou kladeny na žáky větší

nároky, než tomu bylo doposud. Zkouška se skládá z didaktického testu (čtení a poslech), písemné práce a ústní zkoušky. Žák musí uspět ve všech třech částech. Podle učitelů čas daný ve školním vzdělávacím programu cizím jazykům na přípravu žáků ke státní maturitní zkoušce nestačí, a proto by uvítali kurz cizího jazyka s rodilým mluvčím. Podobný je pohled učitelů na soukromé škole.

Žákyně nejraději ve svém mimoškolním čase navštěvují sportovní aktivity, fitness aktivity, tanec a hrají na hudební nástroje. Žáci se věnují stolnímu tenisu, posilovně, florbalu a fotbalu. Skladba nejnavštěvovanějších mimoškolních volnočasových aktivit odpovídá tomu, že žáci po celém dni sezení ve školních lavicích mají zájem o tělesný pohyb.

Žáci by se chtěli věnovat dalším volnočasovým aktivitám, ale z nějakého důvodu nemohou. Uvedli převážně zdravotní, časové a finanční důvody. Učitelé převážně nevědí, jaký je zájem žáků o volnočasové aktivity a jaké mohou být pro ně překážky pro jejich dosažení.

Jedna žákyně uvedla, že by ráda navštěvovala kurz modelingu, ale nemůže z důvodu nadváhy. Kroužek modelingu mohou navštěvovat jen žáci, kteří jsou vybráni podle proporčních měřítek. Kroužek by ale měl být zpřístupněn všem žákům, jelikož i v profesním životě se jim tato zkušenost může hodit (zkušenost s chůzí, choreografie, improvizace, držení těla). Na druhou stranu je otázkou, zda by vrstevnické odmítnutí této dívky ve školním kroužku na ni nemělo o to výraznější dopad (např. sražení sebedůvěry, anorexie, bulimie).

Soukromá škola

Žáci jsou převážně spokojeni se svým využíváním volného času, naopak většina dotázaných učitelů není spokojena s tím, jak žáci využívají svůj volný čas. Zde se nabízí stejná vysvětlení jako v případě veřejné školy (viz výše).

Žáci se ve druhém, třetím a čtvrtém ročníku neúčastní školní volnočasové aktivity, jelikož je určena pouze pro první ročník. Kroužek navrhování a šití navštěvují téměř všichni žáci prvního ročníku. Kroužek má na starost jeden z učitelů. Myslí si, že pro žáky jsou volnočasové aktivity důležité. Stejný názor sdílí všichni učitelé školy a žáci, kteří navštěvují tento kroužek. Škola odůvodňuje absenci volnočasových aktivit pro žáky druhých až čtvrtých ročníků tím, že žáci jsou časově vytížení, tudíž by ani možnou nabídku nevyužili. Bylo by dobré se zaměřit na to, kolik žáků, kteří projeví zájem o volnočasové aktivity ve škole, by je nakonec skutečně navštěvovalo. Nesmíme totiž zapomínat

na překážky (čas a peníze), které žákům již dnes brání navštěvovat volnočasovou aktivitu, kterou by chtěli.

Žáci mají zájem i o jiné volnočasové aktivity. Žákyně by nejvíce navštěvovaly kurz cizího jazyka (i s rodilým mluvčím), žáci by na škole uvítali umělecké kurzy (šití, vyšívání, navrhování, fotografování, malování). Učitelé se s žáky shodují. Navíc by pro své žáky uvítali přípravný kurz na vysoké školy a sportovní aktivity. Odhad učitelů, co by žáci ve své škole ve volném čase nejraději dělali, se shoduje s tím, jakou nabídku by rádi žákům nabídli. Oproti veřejné škole se soukromá škola liší v tom, že učitelé pravděpodobně více vnímají potřeby a zájmy žáků.

Žákyně se ve svém mimoškolním volném čase věnují fitness aktivitám, sportovním aktivitám, tanci a hraní na hudební nástroje. Žáci se rádi ve svém mimoškolním volném čase věnují navrhování oděvů a modelingu. Žáci, kteří se v rámci volnočasové aktivity věnují navrhování oděvu, modelingu apod., mohou být zvýhodněni před ostatními žáky tím, že mají náskok a následně i větší šanci uplatnit se v oděvním návrhářství.

Žáci by se chtěli věnovat dalším volnočasovým aktivitám, ale z různých důvodů to není možné. Žáci uvedli převážně časové a zdravotní důvody. Učitelé se domnívají, že žáci se nemohou věnovat více volnočasovým aktivitám z časových důvodů.

7. Závěr

Cílem bakalářské práce bylo popsat volnočasové aktivity nabízené žákům na dvou vybraných středních školách v Liberci, zjistit preferenci volnočasových aktivit mezi žáky těchto škol a zmapovat postoje učitelů k roli školy jako zprostředkovatele volnočasových aktivit žáků.

V práci byl nejprve popsán význam, postavení a role volnočasových aktivit v kontextu neformálního vzdělávání a vývojových zvláštností dospívání. Bylo provedeno výzkumné šetření organizování volnočasových aktivit na dvou vybraných středních školách v Liberci z hlediska zájmu žáku a pohledu učitelů. Získané poznatky od škol a z dotazníků byly zpracovány a vyhodnoceny. Byly porovnány pohledy žáků a učitelů a byly navrženy možnosti dalších volnočasových aktivit na těchto středních školách (Příloha č. 3 a Příloha č. 4).

Veřejná škola nabízí žákům umělecké volnočasové aktivity – kroužek oděvního návrhářství, modeling, ale také sportovní aktivitu (zumba). Soukromá škola nabízí kroužek navrhování a šití pro první ročník.

Na veřejné škole žáci uvedli, že nejvíce by uvítali jako školní volnočasovou aktivitu kurz stylistiky. Na soukromé škole nikdo neuvedl tento kurz, jelikož je součástí školního vzdělávacího programu. Žáci na soukromé škole by hned po kurzu cizích jazyků volili kurz fotografování. Nad realizací dalších kurzů by se měly zamyslet obě školy, neboť jejich větší zapojení ve volném čase žáků může přinést lepší výsledky žáků, nové znalosti a vědomostí, rozvíjení kreativity.

Další prozkoumání by si zasloužil výsledek vztahující se k neúčasti studentů na žádné volnočasové aktivitě. Jedná o studenty, kteří se jen nepotřebují organizovaně účastnit aktivit ve volném čase, nebo se jedná o studenty, kteří jsou z hlediska dalšího vývoje ohroženi rizikovými jevy?

Učitelé na veřejné škole by měli začít více komunikovat s žáky a více je podporovat, rozvíjet jejich schopnosti a dovednosti. Měli by motivovat žáky, aby se zvýšil jejich zájem o školní volnočasové aktivity, což je obtížné, když sami učitelé nevědí, jaké volnočasové aktivity jejich škola nabízí. Vedle toho žáci by se měli více realizovat nejen v rámci školy, ale i mimo ni.

Učitelé na soukromé škole více komunikují s žáky než učitelé na veřejné škole. Více rozumí žákům (co chtějí, co by rádi dělali ve svém volném čase). Může to však souviset s tím, že žáků na soukromé škole je méně, proto se jim učitelé mohou více věnovat a lépe je poznat.

8. Seznam literatury

- ČÁP, J., MAREŠ, J., 2001. *Psychologie pro učitele*. Praha: Portál. ISBN 80-7178-463-X.
- ČINČERA, J., KAPLÁNEK, M., SÝKORA, J., eds., 2009. *Tři cesty k pedagogice volného času*. Brno: Tribun EU. ISBN 978-80-7399-611-6.
- HOFBAUER, B., 2004. *Děti, mládež a volný čas*. Praha: Portál. ISBN 80-7178-927-5.
- KOVAŘÍK, J., KUKLA, L., 1998. *Situation analysis of children in the Czech republic 1998*. Praha: Česká komise UNICEF. ISBN 80-901367-2-9.
- MACEK, P., 2003. *Adolescence*. 2., upr. vyd. Praha: Portál. ISBN 80-7178-747-7.
- PÁVKOVÁ, J., a kol., 2008. *Pedagogika volného času: teorie, praxe, a perspektivy výchovy mimo vyučování a zařízení volného času*. Vyd. 4. Praha: Portál. ISBN 978-80-7367-423-6.
- PRŮCHA, J., WALTEROVÁ, E., MAREŠ, J., 1995. *Pedagogický slovník*. Praha: Portál. ISBN 80-7178-029-4.
- VÁŽANSKÝ, M., 1992. *Volný čas a pedagogika zážitku*. Brno: Masarykova univerzita, Pedagogická fakulta. ISBN 80-210-0428-2.
- VÁGNEROVÁ, M., 2005. *Vývojová psychologie I: dětství a dospívání*. Praha: Karolinum. ISBN 80-246-0956-8.

9. Seznam příloh

Příloha č. 1	Dotazník pro žáky
Příloha č. 2	Dotazník pro učitele
Příloha č. 3	Návrh 1 – Volnočasové aktivity do škol (realizace kurzu pro v.š.)
Příloha č. 4	Návrh 2 – Volnočasové aktivity do škol (realizace kurzu pro s.š.)

Příloha č. 1

Dotazník pro žáky

Dobrý den, jmenuji se Petra Kovaříková a jsem studentkou Fakulty přírodovědně-humanitní a pedagogické Technické univerzity v Liberci. V rámci své bakalářské práce se zabývám trávením volného času dospívajícími. Proto se obracím na Tebe, abys mi svým názorem a pohledem pomohl/a. Vyplnění dotazníku je anonymní a zabere jen několik minut. Všechny údaje v dotazníku obsažené budou použity pouze pro účely méj bakalářské práce. Předem děkuji za tvůj čas.

Věk (vypiš číslicemi):.....

Pohlaví (zakroužkuj): MUŽ ŽENA

Obor studia (vypiš tiskacím písmem):.....

1. Jsi spokojený/á s tím, jak využíváš svůj volný čas? (zakroužkuj)

ANO

NE

2. Nabízí střední škola, ve které studuješ, nějaké volnočasové aktivity? (zakroužkuj)

ANO (pokračuj otázkou č. 3)

NE/NEVÍM (pokračuj otázkou č. 6)

3. Jaké volnočasové aktivity nabízí střední škola, ve které studuješ? (vypiš tiskacím písmem)

.....

4. Využíváš volnočasové aktivity, které nabízí střední škola, ve které studuješ? (zakroužkuj)

ANO (tiskacím písmem a číslicemi doplň do tabulky)

volnočasová aktivita	kolikrát týdně navštěvuješ	kolik let navštěvuješ

NE

5. Jsou volnočasové aktivity, které nabízí střední škola, ve které studuješ, pro tebe důležité? (zakroužkuj)

ANO

NE

6. Jaké volnočasové aktivity bys na střední škole, ve které studuješ, uvítal/a? (vypiš tiskacím písmem)

.....

7. Využíváš volnočasové aktivity nabízené mimo školu? (zakroužkuj)

ANO (tiskacím písmem a číslicemi doplň do tabulky)

volnočasová aktivita	kolikrát týdně navštěvuješ	kolik let navštěvuješ

NE

8. Je nějaká volnočasová aktivita, které by ses chtěl/a věnovat, ale z nějakého důvodu to nejde? (vypiš tiskacím písmem, o jakou volnočasovou aktivitu jde, a důvod, proč se jí nemůžeš účastnit)

.....

Příloha č. 2

Dotazník pro učitele

Dobrý den, jmenuji se Petra Kovaříková a jsem studentkou Fakulty přírodovědně-humanitní a pedagogické Technické univerzity v Liberci. V rámci své bakalářské práce se zabývám trávením volného času dospívajícími. Proto se obracím na Vás, abyste mi svým názorem a pohledem pomohl/a. Vyplnění dotazníku je anonymní a zabere jen několik minut. Všechny údaje v dotazníku obsažené budou použity pouze pro účely méjí bakalářské práce. Předem děkuji za Váš čas.

Věk (vypište číslicemi):.....

Pohlaví (zakroužkujte): MUŽ ŽENA

Aprobace (vypište tiskacím písmem):.....

1. Jste spokojený/á s tím, jak žáci na střední škole využívají volnočasové aktivity? (zakroužkujte)

ANO

NE

2. Nabízí střední škola, ve které vyučujete, nějaké volnočasové aktivity? (zakroužkujte)

ANO (pokračujte otázkou č. 3)

NE/NEVÍM (pokračujte otázkou č. 6)

3. Jaké volnočasové aktivity nabízí střední škola, ve které vyučujete? (vypište tiskacím písmem)

.....

4. Podílíte se na volnočasových aktivitách, které nabízí střední škola, ve které vyučujete?

(zakroužkujte)

ANO (tiskacím písmem a číslicemi doplňte do tabulky)

volnočasová aktivita	kolikrát týdně vyučujete	kolik let vyučujete

NE

5. Myslíte si, že volnočasové aktivity, které nabízí střední škola, ve které vyučujete, jsou pro žáky důležité? (zakroužkujte)

ANO

NE

6. Jaké volnočasové aktivity byste na střední škole, ve které vyučujete, uvítal/a? (vypište tiskacím písmem)

.....

7. Jaké volnočasové aktivity by podle Vás žáci uvítali a kolik času by jim byli ochotní věnovat?

(tiskacím písmem a číslicemi doplňte do tabulky)

volnočasová aktivita	kolikrát týdně

8. Víte o volnočasové aktivitě, které by se chtěli žáci věnovat, ale z nějakého důvodu to nejde? (vypište tiskacím písmem, o jakou volnočasovou aktivitu jde, a důvod, proč se jí nemohou žáci účastnit)

.....

Příloha č. 3

NÁVRH 1

Volnočasové
aktivity do škol

Bc. Petra Kovaříková

Rok 2012/13

Název projektu

Volnočasové aktivity do škol

Organizační struktura

Vedoucí projektu: Bc. Petra Kovaříková

Návrh a provedení: Bc. Petra Kovaříková

Základní informace o kurzech

Název: *Jazykový kurz angličtiny s rodilým mluvčím*

Kdy: 8.11.2012 – 25.4.2013

Den: Každý čtvrtek (kromě volna, svátků)

Kde: Střední průmyslová škola textilní

Sídlo školy: Tyršova 1, 46001 Liberec

Čas: 16:30 – 17:30

Cena: 335 Kč/osoba

Název: Kurz stylistiky I a Kurz stylistiky II

Kdy: 3.10.2012 – 30.1.2013 a 6.2.2013 – 29.5.2013

Den: Každou středu (kromě volna, svátků)

Kde: Střední průmyslová škola textilní

Sídlo školy: Tyršova 1, 46001 Liberec

Čas: 16:30 – 17:30

Cena: 245 Kč/osoba

Podmínky přípravy kurzů

Žádost o schválení návrhu, zajištění prostor (učebny, sociální zařízení), zajištění vyučujících, zajištění propagace, úklid učeben.

Současný stav

Střední průmyslová škola textilní nabízí kroužky oděvního návrhářství, modelingu a zumba. Z výzkumu na této střední škole bylo zjištěno, že žáci by na škole uvítali volnočasové aktivity - kurz angličtiny (rodilí mluvčí) a kurz stylistiky.

Logický rámec

Logický rámec – návrh: Jazykový kurz angličtiny a kurz stylistiky			Název návrhu: Volnočasové aktivity do škol	
Předkladatel návrhu: Bc. Kovaříková Petra			Celkové náklady projektu: 14 050 Kč	
	Popis projektu	Objektivně ověřitelné ukazatele	Zdroje informací k ověření	Předpoklady a rizika
Globální cíle	Zviditelnění	Bezproblémový průběh kurzů	Statistiky	Nízký počet zájemců, nedostatek financí
Specifické cíle	Zvýšit zájem žáků o volnočasové aktivity	Zájem žáků o volnočasové aktivity	Počet spokojených žáků	Splnění těchto požadavků
Výstupy návrhu	Zajištění prostor Finanční zdroje Plán kurzu	Prostory, finanční zdroje, plán kurzů zajištěn	Schválení návrhu k realizaci	Splnění těchto požadavků
Činnosti	Navržení kurzu	Zajištění vyučujících volnočasových aktivit	Spokojenost žáků	Nedochvilnost učitelů

Základní informace o návrhu

Kurz angličtiny s rodilým mluvčím

Kurz angličtiny s rodilým mluvčím se bude konat od 8.11.2012 – 25.4.2013. Jedná se o volnočasovou aktivitu žáků střední školy, která se bude konat každý čtvrtek (kromě volna a svátků) v stanovený termín. Tento kurz povede rodilý mluvčí, který rozčlení výuku tak, aby žáky připravil nejen k státní maturitní zkoušce, ale případně pro budoucí zaměstnání.

Kurz stylistiky

Kurz stylistiky I se bude konat v termínu od 3.10.2012 do 30.1.2013. a bude pokračovat kurzem stylistiky II od 6.2.2012 do 29.5.2013. Jedná se o volnočasovou aktivitu, kterou bude vyučovat stylistka, bude se konat každou středu (kromě volna a svátků). Žáci se naučí různé techniky líčení pro různé příležitosti. Získají znalosti a dovednosti od základů až po nejpokročilejší styly líčení. Dalším programem kurzu je vlasová proměna, různé typy účesů a barvové poradenství. Žáci tohoto kurzu mohou použít svoji kreativitu a fantazii. Budou mít možnost si jednotlivé styly vyzkoušet. Vyučující navrhuje, aby si každý účastník kurzu, pořídil základní kosmetický kufřík.

Cíl projektu

Tento návrh je zaměřen na žáky, všech ročníků Střední průmyslové školy textilní. Cílem je zvýšit zájem žáků o volnočasové aktivity.

Cílové skupiny

Kurz anglického jazyka s rodilým mluvčím

Cílová skupina tohoto kurzu jsou žáci střední školy, kteří mají zájem se zdokonalit v anglickém jazyce a získat další znalosti a vědomosti angličtiny za pomoci rodilého mluvčího.

Kurz stylistiky

Cílová skupina je určena pro žáky střední školy, kteří rádi tvoří, jsou kreativní, chtějí se dozvědět a naučit něco nového ze světa stylistiky.

Hodnotící kritéria

Hodnotící kritérium vychází z počtu spokojených žáků, kteří budou tento kurz navštěvovat a popřípadě v budoucnu doporučovat kamarádům a spolužákům ve škole.

Výstupy návrhu

Zajištění prostor (učebny, sociální zařízení), finančních zdrojů, plán kurzů, propagace.

Návrh učitelů

Kurz angličtiny s rodilým mluvčím,

Pro vedení tohoto kurzu navrhuji Kyle Nuernberger, který přijel do České republiky z Chicaga před dvěma lety. Studoval v Praze Caledonian school, kterou zakončil lektorským certifikátem.

Kurz stylistiky

Pro vedení kurzu navrhuji Natalii Loffer, která se ve svém volném čase věnuje stylistice. Vystudovala uměleckou školu, proto je ji móda, stylistika blízká. Absolvovala různé kurzy vizáže, líčení apod. a ráda by letité zkušenosti předala dál.

Finanční náročnost

Náklady I

<u>Náklady – prostory, učitelé</u>	<u>Peníze v Kč</u>
Prostory	ZDARMA
Úklid prostor	ZDARMA
Učitel (Kurz angličtiny)	6 500 Kč
Učitel (Kurz stylistiky I)	3 600 Kč
Učitel (Kurz stylistiky II)	3 600 Kč
Celkem	13 700 Kč

Náklady II

<u>Náklady - propagace</u>	<u>Peníze v Kč</u>
Správce sítě	100 Kč
Letáky (tisk)	100 Kč
Výlep a roznos letáků po škole	100 Kč
Celkem	300 Kč

Výnosy

<u>Výnosy</u>	<u>Peníze v Kč</u>
Platba kurzu angličtiny (rodiče, žák)	6 700 Kč
(Podmínka účast 20 žáků)	335 Kč
Platba kurzu stylistiky I (rodiče, žák)	3 675 Kč
(Podmínka účast 15 žáků)	245 Kč
Platba kurzu stylistiky II (rodiče, žák)	3 675 Kč
(Podmínka účast 15 žáků)	245 K
Celkem	14 050 Kč

Zisk

$$14\,050\text{ Kč} - 13\,700\text{ Kč} - 300\text{ Kč} = \mathbf{50\text{ Kč}}$$

Se ziskem škola může počítat jen v případě, když se na kurzy přihlásí více žáků, než je uvedeno jako minimum pro otevření kurzů. Pokud bude mít škola zisk, může koupit pomůcky pro kurzy například kosmetický kufřík. V případě, že se na kurzy přihlásí méně žáků, může být kurz otevřen jen tehdy, když se cena jednotlivého kurzu zvýší. Pokud se kurzy neuskuteční, škola bude ve finanční ztrátě 300 Kč za propagaci kurzů.

Časový plán

Předvýrobní fáze I

Aktivita/měsíc	III. 12	IV. 12	V. 12	VI. 12	VII. 12	VIII. 12
Předběžné zajištění učitelů						
Žádost o schválení návrhu						
Oznámení kurzů na webových stránkách školy						

Předvýrobní fáze II

Aktivita/měsíc	IX. 12	X. 12	XI. 12	XII. 12	I. 13	II. 13
Tisk letáků						
Výlep a roznoš letáků po škole						
Závazný zápis žáků na kurz stylistiky I						
Platba kurzu stylistiky I						
Podpis smlouvy s učitelem stylistiky I						
Zahájení kurzu stylistiky I						
Průběh kurzu stylistiky I						
Závazný zápis žáků na kurz stylistiky II						
Platba kurzu stylistiky II						
Podpis smlouvy s učitelem kurzu stylistiky II						
Zahájení kurzu stylistiky II						
Průběh kurzu stylistiky II						
Závazný zápis žáků na kurz AJ						
Platba kurzu angličtiny						
Podpis smlouvy s učitelem kurzu angličtiny						
Zahájení kurzu angličtiny						
Průběh kurzu angličtiny						
Aktivita/měsíc	III. 13	IV. 13	V. 13	VI. 13	VII. 13	VIII. 13
Průběh kurzu stylistiky II						
Ukončení kurzu stylistiky II						
Průběh kurzu angličtiny						
Ukončení kurzu angličtiny						
Pracování na návrhu pro rok 2013/2014						

Výrobní fáze a po výrobní fáze I

Kurz Angličtiny s rodilým mluvčím

Aktivita/čas	8.11.2012 - 25.4.2013 Každý čtvrtek (kromě volna a svátků)
Učitel převezme klíče od učebny	Ano
Učitel otevře učebnu	Ano
Průběh kurzu od 16:30 – 17:30	Ano
Úklid učebny	Ano
Učitel uzavře učebnu	Ano
Učitel vyprovodí žáky ze školy	Ano
Učitel předá klíče od učebny	Ano

Kurz stylistiky I

Aktivita/čas	3.10.2012 – 30.1.2013 Každou středu (kromě volna a svátků)
Učitel převezme klíče od učebny	Ano
Učitel otevře učebnu	Ano
Průběh kurzu od 16:30 – 17:30	Ano
Úklid učebny	Ano
Učitel uzavře učebnu	Ano
Učitel vyprovodí žáky ze školy	Ano
Učitel předá klíče od učebny	Ano

Kurz stylistiky II

Aktivita/čas	6.2.2013 – 29.5.2013 Každou středu (kromě volna a svátků)
Učitel převezme klíče od učebny	Ano
Učitel otevře učebnu	Ano
Průběh kurzu od 16:30 – 17:30	Ano
Úklid učebny	Ano
Učitel uzavře učebnu	Ano
Učitel vyprovodí žáky ze školy	Ano
Učitel předá klíče od učebny	Ano

Závěr

Těším se na kladné reakce žáků a celý průběh kurzů.

**BUĎ JEDNÍM
Z NÁS
A PŘIHLAS SE**
Nové kurzy na škole

**Kurz Anglického
jazyka**

s rodilým mluvčím

**Kurz
stylistiky**

Více info na webu
<http://www.spstliberec.cz/>

**STŘEDNÍ PRŮMYSLOVÁ
ŠKOLA TEXTILNÍ**

Tyršova 1, 460 01 Liberec

Telefon: +420 485 110 096

E-mail: info@spst-liberec.cz

Příloha č. 4

NÁVRH 2

Volnočasové
aktivity do škol

Bc. Petra Kovaříková

Rok 2012/13

Název projektu

Volnočasové aktivity do škol

Organizační struktura

Vedoucí projektu: Bc. Petra Kovaříková

Návrh a provedení: Bc. Petra Kovaříková

Základní informace o kurzech

Název: Jazykový kurz angličtiny s rodilým mluvčím

Kdy: 6. 11. 2012 – 23. 4. 2013

Den: Každé úterý (kromě volna, svátků)

Kde: Střední škola uměleckořemeslná a oděvní Liberec, s.r.o.

Sídlo školy: Horská 167, 46014 Liberec 17,

Čas: 16:30 – 17:30

Cena: 550 Kč/osoba

Název: Kurz fotografování I a Kurz fotografování II

Kdy: 4.10.2012 – 31.1.2013 a 7.2.2013 – 30.5.2013

Den: Každý čtvrtek (kromě volna, svátků)

Kde: Střední škola uměleckořemeslná a oděvní Liberec, s.r.o.

Sídlo školy: Horská 167, 46014 Liberec 17,

Čas: 16:30 – 17:30

Cena: 400 Kč/osoba

Podmínky přípravy kurzů

Žádost o schválení návrhu, zajištění prostor (učebny, sociální zařízení), zajištění vyučujících, zajištění propagace, úklid učeben.

Současný stav

Střední škola uměleckořemeslná a oděvní Liberec, s.r.o. nabízí jeden Kroužek navrhování a šití pro žáky prvního ročníku. Z výzkumu na této střední škole bylo zjištěno, že žáci by na škole uvítali volnočasové aktivity, kurz angličtiny (rodilí mluvčí) a kurz fotografování.

Logický rámec

Logický rámec – návrh: Jazykový kurz angličtiny a kurz fotografování			Název návrhu: Volnočasové aktivity do škol	
Předkladatel návrhu: Bc. Kovaříková Petra			Celkové náklady projektu: 11 400 Kč	
	Popis projektu	Objektivně ověřitelné ukazatele	Zdroje informací k ověření	Předpoklady a rizika
Globální cíle	Zviditelnění	Bezproblémový průběh kurzů	Statistiky	Nízký počet zájemců, nedostatek financí
Specifické cíle	Zvýšit zájem žáků o volnočasové aktivity	Zájem žáků o volnočasové aktivity	Počet spokojených žáků	Splnění těchto požadavků
Výstupy návrhu	Zajištění prostor Finanční zdroje Plán kurzu	Prostory, finanční zdroje, plán kurzů zajištěn	Schválení návrhu k realizaci	Splnění těchto požadavků
Činnosti	Navržení kurzu	Zajištění vyučujících volnočasových aktivit	Spokojenost žáků	Nedochvilnost učitelů

Základní informace o návrhu

Kurz angličtiny s rodilým mluvčím

Kurz angličtiny s rodilým mluvčím se bude konat od 6. 11. 2012 do 23. 4. 2013. Jedná se o volnočasovou aktivitu žáků střední školy, která se bude konat každé úterý (kromě volna a svátků) v stanovený termín. Tento kurz povede rodilý mluvčí, který rozčlení výuku tak, aby žáky připravil nejen k státní maturitní zkoušce, ale případně pro budoucí zaměstnání.

Kurz fotografování

Kurz fotografování I se bude konat v termínu od 4.10.2012 do 31.1.2013. Jedná se o volnočasovou aktivitu, kterou povede zkušený fotograf, bude se konat každý čtvrtek (kromě volna a svátků). Žáci se naučí jak správně používat fotoaparát, k čemu slouží jednotlivé funkce a režimy nastavení, objektiv, zoom. Dále se dozví o základech expozice a vyvážení bílé barvy, zpracování obrazu, cesta snímku skrz objektiv až do počítače. Žáci budou mít tu možnost vše si vyzkoušet v praxi. Vyučující navrhuje, aby si každý účastník kurzu, pořídil svůj digitální fotoaparát. Žáci mohou pokračovat v kurzu fotografování II od 7.2.2013 do 30.5.2013.

Cíl projektu

Tento návrh je zaměřen na žáky všech ročníků Střední školy uměleckořemeslné a oděvní Liberec, s.r.o. Cílem je zvýšit zájem žáků o volnočasové aktivity.

Cílové skupiny

Kurz anglického jazyka s rodilým mluvčím

Cílová skupina tohoto kurzu jsou žáci střední školy, kteří mají zájem se zdokonalit v anglickém jazyce a získat další znalosti a vědomosti angličtiny za pomoci rodilého mluvčího.

Kurzy fotografování

Cílová skupina je určena pro žáky střední školy, kteří rádi tvoří a chtějí se dozvědět a naučit něco nového ze světa fotografování s využitím vědomostí v praxi.

Hodnotící kritéria

Hodnotící kritérium vychází z počtu spokojených žáků, kteří budou tento kurz navštěvovat a popřípadě v budoucnu doporučovat kamarádům a spolužákům ve škole.

Výstupy návrhu

Zajištění prostor (učebny, sociální zařízení), finančních zdrojů, plán kurzů, propagace.

Návrh učitelů

Kurz angličtiny s rodilým mluvčím,

Pro vedení tohoto kurzu navrhuji Kyle Nuernberger, který přijel do České republiky z Chicaga před dvěma lety. Studoval v Praze Caledonian school, kterou zakončil lektorským certifikátem.

Kurz fotografování

V tomto kurzu navrhuji Petra Palackého, který se fotografování věnuje od svého mládí. Má svůj ateliér, ve kterém vznikla velká řada zajímavých fotek. Nefotí jen v ateliéru, ale i mimo ateliér podle své kreativity, fantazie a získaných zkušeností.

Finanční náročnost

Náklady I

<u>Náklady – prostory, učitelé</u>	<u>Peníze v Kč</u>
Prostory	ZDARMA
Úklid prostor	ZDARMA
Učitel (Kurz angličtiny)	6500 Kč
Učitel (Kurz fotografování I)	2 300 Kč
Učitel (Kurz fotografování II)	2 300 Kč
Celkem	11 100 Kč

Náklady II

<u>Náklady - propagace</u>	<u>Peníze v Kč</u>
Správce sítě	100 Kč
Letáky (tisk)	100 Kč
Výlep a roznos letáků po škole	100 Kč
Celkem	300 Kč

Výnosy

<u>Výnosy</u>	<u>Peníze v Kč</u>
Platba kurzu angličtiny (rodiče, žák)	6 600 Kč
(Podmínka účast 12 žáků)	550 Kč
Platba kurzu fotografování I (rodiče, žák)	2 400 Kč
(Podmínka účast 6 žáků)	400 Kč
Platba kurzu fotografování II (rodiče, žák)	2 400 Kč
(Podmínka účast 6 žáků)	400 Kč
Celkem	11 400 Kč

Zisk

$$11\,400\text{ Kč} - 11\,100\text{ Kč} - 300\text{ Kč} = \mathbf{0\text{ Kč}}$$

Se ziskem škola může počítat jen v případě, když se na kurzy přihlásí více žáků, než je uvedeno jako minimum pro otevření kurzů. Pokud bude mít škola zisk, může koupit pomůcky pro kurzy například CD pro anglický kurz, program Photoshop pro kurz fotografování. V případě, že se na kurzy přihlásí méně žáků, může být kurz otevřen jen tehdy, když se cena jednotlivého kurzu zvýší. Pokud se kurzy neuskuteční, škola bude ve finanční ztrátě 300 Kč za propagaci kurzů.

Časový plán

Předvýrobní fáze I

Aktivita/měsíc	III. 12	IV. 12	V. 12	VI. 12	VII. 12	VIII. 12
Předběžné zajištění učitelů						
Žádost o schválení návrhu						
Oznámení kurzů na webových stránkách školy						

Předvýrobní fáze II

Aktivita/měsíc	IX. 12	X. 12	XI. 12	XII. 12	I. 13	II. 13
Tisk letáků						
Výlep a roznos letáků po škole						
Závazný zápis žáků na kurz fotografování						
Platba kurzu fotografování						
Podpis smlouvy s učitelem fotografování I						
Zahájení kurzu fotografování I						
Průběh kurzu fotografování I						
Závazný zápis žáků na kurz fotografování II						
Platba kurzu fotografování II						
Podpis smlouvy s učitelem kurzu fotografování II						
Zahájení kurzu fotografování II						
Průběh kurzu fotografování II						
Závazný zápis žáků na kurz AJ						
Platba kurzu angličtiny						
Podpis smlouvy s učitelem kurzu angličtiny						
Zahájení kurzu angličtiny						
Průběh kurzu angličtiny						
Aktivita/měsíc	III. 13	IV. 13	V. 13	VI. 13	VII. 13	VIII. 13
Průběh kurzu fotografování II						
Ukončení kurzu fotografování II						
Průběh kurzu angličtiny						
Ukončení kurzu angličtiny						
Pracování na návrhu pro rok 2013/2014						

Výrobní fáze a po výrobní fáze I

Kurz Angličtiny s rodilým mluvčím

Aktivita/čas	6.11.2012 - 23.4.2013 Každé úterý (kromě volna a svátků)
Učitel převezme klíče od učebny	Ano
Učitel otevře učebnu	Ano
Průběh kurzu od 16:30 – 17:30	Ano
Úklid učebny	Ano
Učitel uzavře učebnu	Ano
Učitel vyprovodí žáky ze školy	Ano
Učitel předá klíče od učebny	Ano

Kurz fotografování I

Aktivita/čas	4.10.2012 – 31.1.2013 Každý čtvrtek (kromě volna a svátků)
Učitel převezme klíče od učebny	Ano
Učitel otevře učebnu	Ano
Průběh kurzu od 16:30 – 17:30	Ano
Úklid učebny	Ano
Učitel uzavře učebnu	Ano
Učitel vyprovodí žáky ze školy	Ano
Učitel předá klíče od učebny	Ano

Kurz fotografování II

Aktivita/čas	7.2.2013 – 30.5.2013 Každý čtvrtek (kromě volna a svátků)
Učitel převezme klíče od učebny	Ano
Učitel otevře učebnu	Ano
Průběh kurzu od 16:30 – 17:30	Ano
Úklid učebny	Ano
Učitel uzavře učebnu	Ano
Učitel vyprovodí žáky ze školy	Ano
Učitel předá klíče od učebny	Ano

Závěr

Těším se na kladné reakce žáků a celý průběh kurzů.

BUĎ JEDNÍM Z NÁS A PŘIHLAS SE

Nové kurzy na škole

**Kurz Anglického
jazyka**

s rodilým mluvčím

Kurz

fotografování

Více info na webu
<http://www.ssuo.net/>

**STŘEDNÍ ŠKOLA
UMĚLECKOŘEMESLNÁ A
ODĚVNÍ LIBEREC, s.r.o.**

Horská 167, 460 14 Liberec 17

Telefon: +420 482 360 661

E-mail: ssuo.lbc@seznam.cz